ואמר הריני נזיר מיין אם לא וכו'. מתני'[1] דקתני הריני נזירה פי' הריני נזיר מיין כך[2] בגמילה: ועמדה מאליה. זה אינו מוסיף על ליגנא דמתני' אלא לא בלבד דבלשון המשנה אם עמדה מאליה: תיבת לא אלא ממילא אמר שכך נעשה המעשה שעמדה מאליה:

ב"ש[4] **תורפי' דההוא גברא משום אוקמה** [ב] **בידיה והא לא אוקמה.** פי' תורפיה גילוי דעתו כלומר ב"ש פסיקא להו כי אמר הלדס כי האי ליגנא דעתו לומר כן העולם סבורים שהפרה רבועה כל כך בחוזק שאין אדם יכול להעמידה הריני נזיר כלומר אע"פ שאין רלוני להיות נזיר דטריחא לי הריני נזיר אם לא עמדה פי' ג] אין[5] כח בידי להעמידה בכח ואם[6] לא עמדה משם לא כ"ש[7] אם יעמידנה[8] ולבסוף נעשה מעשה שלא יוכל בה ולא יגע בה להעמידנה ועמדה מאליה ב"ש סברי אם לא יעמידנה קאמר והא לא אוקמה הלכך חייל נזירות דהא מדין נזיר[9] ג] וב"ה סברי אם לא עמדה משום דרבועה היא בכח כלומר אהא נזיר אם [לא] תעמוד והיא קמתה הלכך לא חייל עליה נזירות וא"ת והשתא נמי תקשי מידי אם לא עמדה קתני וי"ל דכמה משניות משונות ומשנין להו בחסורי מחסרא ד] דהכי[10] תולה רבא פלוגתא דתנאי בעמידת הפרה וא"א[11] לו לפרש פלוגתא דתנאי בעמידת הפרה אם לא יוסיף לא בגירסת המשנה והוי מוכח דחסר לא כאן[12] דאי אפשר לו לפרש פלוגתייהו בע"א אבל לשנויא דרמי בר חמא אינו תלוי מחלוקת התנאים (כלומר) [כלום] בעמידה אלא בנודר מן הבשר אי חייל עליה נזירות אי לא ולדידיה ודאי קשה קתני דלא מוכח מפלוגתא דתנאי דחסר מאליה ולכך אין לו כח להוסיף על לשון המשנה וא"ת וליפרוך ליה בהדיא למה לי פרה רבועה לתנא[13] זה אם עמדה מאליה ליפלוג בהדיא בנודר בנזיר מן הבשר אי חייל עליה נזירות וליחלו ב"ש לשיטתן וב"ה לשיטתן וי"ל דה"ק פריך מידי מאליה קתני ולא הוקשה לו עיקר קושיא זו אלא לגלגל עליו ולומר כיון דאינה פלוגתא דתנאי כלל בעמידת הפרה אין לך כח להוסיף על לשון המשנה מאליה וכיון דתנאי לא פליגי בעמידת הפרה א"כ תקשי לך טפי (א"כ) למה לתנא להזכיר כלל בעמידת הפרה ליפלוג בנודר מן הבשר וליחלו לשיטתן ולא הזכיר קושיא דמאליה אלא להזכיר לו דפלוגתא דתנאי לא תליא בעמידת הפרה כלל ומעתה תקשי לך קושיא חזקה טפי דליפלוגו בבשר להדיא וליחלו לשיטתן: **אימא סיפא**[14] **מי קא מתפיס בה מידי.** כלומר אמאי פליג רבי ד] אתא"ק דהפרה לא הויא אלא כקרבן בעלמא הרי לא התפיס בלשונו קונם לומר פרה זו כקונם או כקרבן אלא נזיר מיין להדיא אם לא עמדה כו'[15] ה] אלא ה"ג כגון דאמר הריני נזיר [מבשרה] אם לא עמדה ועמדה מאליה וכו' והשתא נחלקו בלשון כדפריטת לעיל ונחלקו נמי כי נדר מן הבשר אי הוי נזיר לכל מילי וא"ת והשתא כיון דאוקי רבא פלוגתייהו בעמידת הפרה למה לו להגיה ולהוסיף תיבת לא על לשון המשנה והא יכול לפרש בלא הגהה ותוספת כגון דאמר הריני נזיר מבשרה אם עמדה והעמידה ב"ש משמע להו אם עמדה אם אעמידנה בכח אלכך הוי נזיר מבשרה וכיון דחייל נזירות מבשרה חייל נמי אכל מילי דב"ש לשיטתן וב"ה סברי אם עמדה מאליה ולא חייל נזירות אפי' אבשרה חייל דאה"ק אלא[16] ה] ודאי לא הוו פליגי ב"ה לומר דלא ליהוי נזיר דכיון דקאמר ליהוי[17] נזיר אם (אמר) עמדה משמע בכל ענין שתעמוד בין ע"י עצמה בין ע"י אחריס הוי נזיר ועי"ל דאין דרך הנודרין לומר בהאי לישנא לב"ש שתהא נזירותו אם עמדה פירוש אם אעמידנה דטרח בה בעל כרחו להעמידה כדי שיחול עליו נזירות דכיון דהפי'[18] להיות נזיר [לימא] בהדיא הריני נזיר למה תלה נדרו בעמידת הפרה אבל בלשון זה דרך העולם לידור אהיה נזיר אם לא עמדה פירוש אם לא אעמידנה כלומר אע"פ שאיני נזיר ברגון הריני נזיר אם לא יהיה לי כח להעמידנה ו] אהיה נזיר לא שאני[19] אפק בנזירות להכי מוסיף על לשון המשנה והא כדי לפרש בלשון ערגילות לומר ולידור וא"ת ומאי קא עביד לריכותא לעיל מתרתין תלת והא בהא נחלקו כאן מחלוקת חדש באם לא עמדה ז] מאליה ח] י"מ דשמא כל התירוצים שתירץ הש"ס בשם רבא לא תירץ מעולם ולית ליה בתרי ותלת ולא תירץ רבא כ"א תירוץ אחרון מבשרה אם לא עמדה אבל תירוצי קמאי לא רבא תירץ אלא משום דהקשה אדמי בר חמא הוכחר בש"ס בשמו דה"ל אשכחנא ביבמות פרק החולץ (דף לה:) דקאמר מיתיבי הכונס ובביאה לא פליג כלל עליה דהא קאמר בתר הכי בביאה דכ"ע לא פליגי וכן לקמן פ"ג (דף ח.) ובלישנא דבית שמאי סברי תורפיה דההוא גברא וכו' לא שמעינן הא פלוגתא מגרגרות ועוד לומר בין פליגי נמי בנודר מן הבשר דאם לא כן ליפלגו מן היין בהדיא בעמידת הפרה ומדרבי יהודה מוכיח[20] דלא בנודר מן היין פליגי דאהא לא הוה פליג רבי יהודה אלא על כרחך הנודר[21] מבשרה והלכו לשיטתן ואהא קא עביד לריכותא לעיל ומכל מקום גם בעמידת הפרה פליגי דאם כן[22] ליפלוג בבשר להדיא למה לי להזכיר פרה אם עמדה במתני' אלא ע"כ גם בעמידת הפרה נחלקו ואם תאמר ומאי דוחקיה למימר ודבית הלל סברי תורפיה דההוא גברא כו' וצריך לומר דבית הלל לטעמייהו דבית שמאי קאמרי לימא דב"ה [סברי] דלא הוי נזיר כמה דנזיר[23] מן הגרוגרות וי"ל דע"כ ב"ה אתי לפלוגוי נמי בעמידת הפרה דאי בנודר מן הבשר ולטעמייהו ליפלגו בבשר לחודיה דליכא למימר שנה עמידת הפרה לאשמועינן טעמא דבית שמאי דהוי נזיר מבשר כי תלה נדרו בעמידת הפרה וכי ⊙ טעמא דב"ש לחוד אתא לאשמועינן אלא על כרחך טעמא דב"ה אתא לאשמועינן כי תלה נדרו בעמידת הפרה דלא חל נדרו אפילו על הבשר וא"ת סוף סוף מאי נפקא מינה בבית הלל והלא אפי'[24] כשנזר זה ב] [מן] הבשר לא חייל אכל[25] מילי דנזירות כדמשמע להו דגרוגרות וי"ל דנפקא מינה דאם הנדר מן היין בפי' ותלה נדרו בעמידת הפרה דלא חייל עליה נזירות דלבית הלל משמע להו דמשום דרבועה היא הפרה ולא קמתה:

הריני

ואמר הריני נזיר מיין אם לא עמדה ועמדה מאליה בית שמאי סברי תורפיה דהאי גברא משום אוקמה בידיה הוא והא לא אוקמה ובית הלל סברי (א) משום דרביעא הוא והא קמת אי הכי אימא סיפא אמר רבי יהודה אף כשאמרו בית שמאי לא אמרו אלא באומר (ב) הרי הן עלי קרבן פרה מי קא מתפיס בה מידי אלא כגון דאמר הריני נזיר מבשרה אם לא עמדה ועמדה מאליה בית שמאי סברי תורפיה דההוא גברא משום אוקמה בידיה הוא והא לא אוקמה ובית הלל סברי תורפיה דהאי גברא משום דרביעא והא קמת וב"ה סברי אי לא קמת הוי נזיר והאמרי מבשרה לא הוי נזיר לטעמייהו דב"ש קאמרי לדידן אפי' לא קמת נמי לא הוי נזיר לדידכו דאמריתו הוי נזיר אודו לן מיהת דתורפיה דהדין גברא משום דרביעא והא קמת ובית שמאי לאו תורפיה דהאי גברא משום אוקמה בידיה הוא והא לא אוקמה:

מתני'

ב"ש סברי תורפיה דהאי גברא כו'. כדלקמיה מוקי לה. ואמר לנו המורי"ם אע"ג דלא (ג) מצי לה רבא בהדיא בהך קמייתא באם לא עמדה ועמדה מאליה דבדין הוא דהוה ליה למיתני הכי כדקאמר לה נמי באידך תירוצא דמתרבי לה אלא [ד]אמורא דמסדר הש"ס כיון דשמעיה לרבא דאמר מילתא דאית בה פירכא לא [ה]אמתיה לסיומיה למילתיה ופריך ליה כדפריך בגלמא פרה בת קרבן היא והדר מחליף שיטתו [ו]דמעיקרא דמוקי לה בכגון דאמר הרי עלי קרבן [ז]והדר מוקיס לה בכגון דאמר הריני נזיר מיין ומסיים למילתא: [ח] **בגלמא פרה בת קרבן היא.** בגלמא לגבי פרה מצית מוקמת לה בכגון דקאמר הרי עלי קרבן דהוי נזיר (ד) דהואיל דבת קרבן היא כלומר דקא שייכא בכלל קרבן אע"ג דבקרבן נזיר לא שייכא איכא למימר כאומר הרי עלי קרבן נזירות דמי והוי נזיר אלא לגבי הלא היכי קיס להו לב"ש הכי בגלמא גבי גרוגרות איכא למימר הואיל ופירי הוא מיחלפי בענבים ויש בלשון הזה לשון נזירות אלא לגבי הלא כי אמר שייך בקרבן נזירות כלל: **אלא אמר רבא דגון שהיפה פרה רבועה לפניו.** ואמר כסבורה פרה זו שאינה עומדת לעולם לא מאליה ולא ע"י אדם[ט]: **ואמר הריני נזיר מיין אם לא עמדה.** ומתני' דקתני אם עומדת הכי משמע היא סבורה שתהא עומדת אם אלא אי אעמידה ועמדה מאליה. ומתני' ליכא לאקשויי השתא כדמקשינן לעיל מידי אם עמדה מאליה קתני דהא רבא גופיה לא שני ליה הכא בין עמדה מאליה בין עמדה ע"י אחרים: **דב"ש סברי תורפיה דהאי גברא.** עיקר של זה לא הות אלא אדעתא דאיהו לוקים לה בעל כרחה והאי דקאמר אם לא עמדה אם לא אעמידה במשמע והלכך כיון דלא אוקמה הוי נזיר ה]: **ואמר הריני נזיר מיין הו.** לא איצטריך (ה) למימר אלא הריני נזיר אלא משום דמשני לעיל מבשרה אמר הכא מיין לאפוקי משנויא קמייתא ו]. א] וקא מהדר ליה רבי יהודה לתנא קמא לא כשאתה סבור דבמתפיס בפרה ליהוי נזיר כך אמרו ב"ש אלא אף כשאמרו ב"ש דמיתפיס בה לא אמרו אלא באומר הרי פרה זו עלי קרבן דהוי נדור ואינו נזיר אבל בלתא לא פליג ר' יהודה דהא לא שייכא לשנויא דנדרים גבי הלא כלל: **וב"ה אמרי.** (ו) זטעם משום דקמת לא הוי נזיר הא אם לא קמת הוי נזיר: **והאמרת.** לב"ה דכל היכא דאמר הריני נזיר מבשרה לא הוי נזיר דומיא דמ"ד הריני נזיר מן הגרוגרות דלא הוי נזיר: **לטעמייהו דב"ש קאמרי לה לדידן לו:** מתני'

דקתני אם עומדת הכי משמע היא סבורה שתהא עומדת אם אלא אי אעמידה ועמדה מאליה. ומתני' ליכא לאקשויי השתא כדמקשינן לעיל מידי אם עמדה מאליה קתני דהא רבא גופיה לא שני ליה הכא בין עמדה מאליה בין עמדה ע"י אחרים: **דב"ש סברי תורפיה דהאי גברא.** עיקר של זה לא הות אלא אדעתא דאיהו לוקים לה בעל כרחה והאי דקאמר אם לא עמדה אם לא אעמידה במשמע והלכך כיון דלא אוקמה הוי נזיר ה]: **ואמר הריני נזיר מיין הו.** לא איצטריך (ה) למימר אלא הריני נזיר אלא משום דמשני לעיל מבשרה אמר הכא מיין לאפוקי משנויא קמייתא ו]. א] וקא מהדר ליה רבי יהודה לתנא קמא לא כשאתה סבור דבמתפיס בפרה ליהוי נזיר כך אמרו ב"ש אלא אף כשאמרו ב"ש דמיתפיס בה לא אמרו אלא באומר הרי פרה זו עלי קרבן דהוי נדור ואינו נזיר אבל בלתא לא פליג ר' יהודה דהא לא שייכא לשנויא דנדרים גבי הלא כלל: **וב"ה אמרי.** (ו) זטעם משום דקמת לא הוי נזיר הא אם לא קמת הוי נזיר: **והאמרת.** לב"ה דכל היכא דאמר הריני נזיר מבשרה לא הוי נזיר דומיא דמ"ד הריני נזיר מן הגרוגרות דלא הוי נזיר: **לטעמייהו דב"ש קאמרי לה לדידן לו:**

מתני'

---

[1] מתני' דמסדר תלמודא מיין כו': [2] מתניתי: [3] דמעיקרא) ליתא בכ"י: [4] הרי עלי קרבן שמוקים: [5] בכ"י כתוב כאן בזה"ל גלוין ולא קשיא הא לא קתני מתני' אם לא עמדה אלא אם עומדת אי הא לא קשיא בין עומדת אי לאם לא עמדה ליכא דוקא כ"כ אבל בתר עמדה לאוסופי מאליה היכא דלא קתני מתתיתין לא מוסיפנן וב"ה סברי תורפיה דהאי גברא משום דחזא דרבעא קמיה ולא היה סבור דמיקום מהתם לעולם וכי בעי נזירות אדעתא דקיימה רביעה קאמר ואילו היכא דקמת לא חייל עליה נזירות. תורפיה כגון מקום הזמן ומקום החוכף כלומר שהוא עקרו של שטר ואית דגרסי תורפיה דהאי גברא גילוי דעתו אל זה ומשמע כגון אם היתה מונחת במקום המוגבע יניחנה במקום התורפה. אי הכי דמגזיר עצמו מן היין אימא סיפא אמר ר' יהודה אף כשאמרו ב"ש לא אמרו אלא באומר הרי עלי קרבן שנודר המנה אם עומדת לא"ל ר' יהודה אף כשאמרו ב"ש לא אמרו אלא בפרה בקא מתפיס בה מידי בפרה דקא מהדר ליה ר' יהודה לא בשאתה סבור שנחר המנה אלא שנודר המנה והא ת"ק אמר דאף מתפיס בין מי איכא למ"ד דלא הוי נזיר אלא כגון דאמר הריני נזיר מבשרה ר' אם"ד ואת"ש דאמר הריני נזיר כו' אם"ד ואת"ש מה"ד ואמר הריני נזיר כו' ו] מגמוא קמייתא מפי המורה: ז] טעמא:

הגהות התוספות

1. צ"ל ומתני'. 2. תיבת כך נמחק. 3. צ"ל עומדת. 4. צ"ל ב"ש סברי. 5. צ"ל אם אין. 6. צ"ל דאם. 7. תיבות משם לא כ"ש נמחק וצ"ל אמשמע לב"ש. 8. צ"ל לא יעמידנה. 9. צ"ל דהא מיין מה. 10. צ"ל דכי. 11. צ"ל אא"ל. 12. תיבת כאן נמחק וצ"ל מיין. 13. צ"ל ולתנאי. 14. צ"ל אימא סיפא כו' מי קא כו'. 15. תיבת כו' נמחק. ותמהיל הדיבור הכי גרסינן אלא כגון דאמר כו' בל"ל. 16. צ"ל דאי הכי. ותיבות דאה"ל אלא נמחק. 17. צ"ל דקאמר הריני. 18. צ"ל דתקן. 19. צ"ל שאיני. ותיבות לא שאני נמחק. 20. אוני צ"ל מוכח. 21. צ"ל בנודר מבשרה נחלקו וכלנו כו'. 22. צ"ל דאם לא קן. 23. צ"ל כמו בגזיר. 24. צ"ל והלא אפילו אל נדרו, כשנר כו'. 25. צ"ל כלל ותיבת אכל נמחק.

פי' הרא"ש

הריני נזיר מיין אם לא עמדה וה"פ סבורה פרה זו שאינה עומדת לא ע"י עצמה ולא ע"י אחרים ואמר הריני נזיר מיין אם לא תעמוד ותימה אם עומדת קתני וי"ל דהא לא קשיא ליה דזמנין שמדלג התנא ⊙) או האזי אבל עמדה מאליה שהוא עיקר החידוש ה"ל למתני' ולפי' בתרא א"צ להגיה המשנה וה"פ סבורה פרה זו שאינה עומדת שאינה רוצה לעמוד ודומה הוא שתאמר ברצון הריני נזיר אם עומדת אני ולשון משל כאדם המסרב לעשות דבר ואמר אהא נזיר אם אעשנו וסברי בית שמאי דהמספר דברי פרה הוי כאילו הוא אומר הריני נזיר אם לא אעמידנה לפי שהוא כועס עליה לפי שאינה רוצה לעמוד ואומר בלבו אדרבה אני אעמידנה ואם לאו אהא נזיר ועמדה ע"י עצמה או שהעמידה אחר וזה קורא מאליה כיון שהוא לא העמידה **ב"ש סברי תורפיה דההוא גברא אוקמה בידיה** גלוי דעתו כמו מניחה במקום התורפה ותורף שהוא גלוי השטר ועיקרו **והא לא אוקמה** דמעצמה עמדה או אחרים העמידוה **וב"ה [סברי] לא** היה דעתו **אלא שתקום והא קמת** ולא הוי נזיר: **מי קא מתפיס בה מידי** מה שייך לומר בדעתו

היה שתאסר הפרה עלי כקרבן הא לא מתפיס בה מידי אלא אמר בפירוש הריני נזיר מיין: **אלא כגון דאמר הריני נזיר מבשרה אם לא עמדה** וה"פ ⊙) פרה זו בלבד שאינה עומדת לא מעצמה ולא ע"י אחר הריני נזירה מפיק הי נזיר מבשרה אם לא עמדה ולאידך פירושא כסבורה פרה זו שאינה עומדת שאינה חפצה לעמוד ומסרבת ואומרת אהא נזיר מבשרה אם לא יעמידנה א"נ מיירי שאמר בפי' הריני נזיר מבשרה אם לא עמדה ואין לתמוה כיון דאמר בפי' הכי אמאי תנא כלל ורבינת הפרה דמשום דפליגי ביה ב"ש וב"ה במאי תורפי דההוא גברא נקטיה והשתא פליגי נמי בפלוגתא דהריני נזיר כו' הגרוגרות ופריך לב"ה הא לא קמת הוי נזיר והא מבשרה קאמר ומשני לטעמייהו דבית שמאי קאמר:

---

[1] מתני' הריני נזיר מיין אם לא עמדה ועמדה מאליה בית שמאי סברי תורפיה דהאי גברא משום אוקמה בידיה הוא והא לא אוקמה ובית הלל סברי (א) משום דרביעא הוא והא קמת אי הכי אימא סיפא אמר רבי יהודה אף כשאמרו בית שמאי לא אמרו אלא באומר (ב) הרי הן עלי קרבן פרה מי קא מתפיס בה מידי אלא כגון דאמר הריני נזיר מבשרה אם לא עמדה ועמדה מאליה בית שמאי סברי תורפיה דהאי גברא משום אוקמה בידיה הוא והא לא אוקמה ובית הלל סברי תורפיה דהאי גברא משום דרביעא והא קמת וב"ה סברי אי לא קמת הוי נזיר והאמרי מבשרה לא הוי נזיר לטעמייהו דב"ש קאמרי לדידן אפי' לא קמת נמי לא הוי נזיר לדידכו דאמריתו הוי נזיר אודו לן מיהת דתורפיה דהדין גברא משום דרביעא והא קמת ובית שמאי לאו תורפיה דהאי גברא משום אוקמה בידיה הוא והא לא אוקמה:

[2] מכאן שייך לעיל ע"ש, [3] [ע"כ שייך לשם], [4] גיר' ר"מ קתמר, [5] גי' ר"מ ר' יהודה, [6] נ"ל דאם,

הגהות הב"ח

(א) גמ' וכ"ה סברי תורפיה דהאי גברא משום דרביעא: (ב) שם אלא באומר הרי פרה זו עלי קרבן וכו' מי קא מתפיס בה מידי כ"נ פי' אלא שנדר לא מתפיס בפרה אלא שנדר מן היין וא"כ קשה אמאי פליג ר' יהודה דשפיר קאמר ת"ק דלב"ש הוי נזיר ומהדרינן אלא דמתפיס בפרה דקאמר לאו הריני נזיר מבשרה וכו' כלומר אלא דקאמר אם לא עמדה: (ג) רש"י ד"ה ב"ש סברי וכו' אע"ג דלא קאמר אם לא רבא בהדיא בהך קמייתא אם לא וכו' מאליה בדין הוא דהוה ליה למימר הכי וכו' קרבן היא וכו' והדר מחליף: (ד) ד"ה בגלמא וכו' דהוי נזיר הואיל כל"ל ואות ד' נמחק: (ה) ד"ה ואמר הריני וכו' לא איצטריך ליה למימר וכו' קמייתא הס"ד ואת"ש מ"ה אלא כגון דאמר הריני נזיר מבשרה וכו' וקא מהדר ליה וכו' ליהוי נזיר לא כך אמרו: (ו) ד"ה וב"ה אמרי טעמא:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה אימא סיפא וכו' **מעמא** דב"ש אתי לאשמועינן. ק"ל הא לפי קושית התוספות ליכא פלוגתא ביסוד זה דאם לא העמידה ועמדה מאליה דמיקרי נתפיס התנאי גם לב"ה ואם היה אומר הריני נזיר מיין הוי נזיר אל"כ הך מידות הוא להלכתא ולא שייך כזה טעמא דב"ש לחוד אמי לאשמעינן וצ"ע:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] רש"י ד"ה ואמר כו' וקמהדר ליה ר"ג עיין מ"מ: **ב]** תוס' ד"ה ב"ש סברי תורפיה דהאי גברא משום (אוקמוה) בידיה הוא עכ"ל כ"נ עיין מ"מ לעיל ע"מ בתוס' ד"ה הרי עלי והכל הוא דבור אחד לפי הגהתו עם זה הדבור יעו"ש: **ג]** **בא"ד** פי' אם אין בידי להעמידה בכח ואם לא עמדה משם לא כל שכן אם יעמידנה מן מיכח אם לא עד תיבת יעמידנה נמחק וכ"נ ואם לא עמדה משמע לב"ש אם לא יעמידנה כל"ל מ"מ: **ד]** **בא"ד** ומצינן להו חסורי מיחסרא דהכי מחתק נמחק תיבת דהכי וכ"נ דהא: **ה]** בד"ה אימא סיפא וכו' אם לא עמדה וכו' אחרים ע"ד נלענ"ד דאמר הס"ד ואת"ש מה"ד דאמר הריני נזיר מבשרה כל"ל: **ו]** **בא"ד** כלומר אע"פ שאיני מזיר בתלתן הריני מקבל עלי נזירות אם לא יעמידנה ואם יהיה לי כח להעמידנה לא אהיה נזיר כל"ל מ"מ: **ז]** **בא"ד** והא בהא נחלקו כאן מחלוקת חדש באם לא עמדה ז] מאליה ח] י"מ דשמא כל התירוצים שתירץ הש"ס בשם רבא לא תירץ מעולם ולא תירץ רבא כ"א תירוץ אחרון מבשרה אם לא עמדה אבל תירוצי קמאי לא רבא תירץ אלא משום דהקשה אדמי בר חמא הוכחר בש"ס בשמו דה"ל אשכחנא ביבמות פרק החולץ (דף לה:) דקאמר מיתיבי הכונס ובביאה לא פליג כלל עליה דהא קאמר בתר הכי בביאה דכ"ע לא פליגי וכן לקמן פ"ג (דף ח.) ובלישנא דבית שמאי סברי תורפיה דההוא גברא וכו' לא שמעינן הא פלוגתא מגרגרות ועוד לומר בין פליגי נמי בנודר מן הבשר דאם לא כן ליפלגו מן היין בהדיא בעמידת הפרה ומדרבי יהודה מוכיח[20] דלא בנודר מן היין פליגי דאהא לא הוה פליג רבי יהודה אלא על כרחך הנודר[21] מבשרה והלכו לשיטתן ואהא קא עביד לריכותא לעיל ומכל מקום גם בעמידת הפרה פליגי דאם כן[22] ליפלוג בבשר להדיא למה לי להזכיר פרה אם עמדה במתני' אלא ע"כ גם בעמידת הפרה נחלקו ואם תאמר ומאי דוחקיה למימר ודבית הלל סברי תורפיה דהאי גברא כו' וצריך לומר דבית הלל לטעמייהו דבית שמאי קאמרי לימא דב"ה [סברי] דלא הוי נזיר כמה דנזיר[23] מן הגרוגרות וי"ל דע"כ ב"ה אתי לפלוגוי נמי בעמידת הפרה דאי בנודר מן הבשר ולטעמייהו ליפלגו בבשר לחודיה דליכא למימר שנה עמידת הפרה לאשמועינן טעמא דבית שמאי דהוי נזיר מבשר כי תלה נדרו בעמידת הפרה וכי ⊙ טעמא דב"ש לחוד אתא לאשמועינן אלא על כרחך טעמא דב"ה אתא לאשמועינן כי תלה נדרו בעמידת הפרה דלא חל נדרו אפילו על הבשר וא"ת סוף סוף מאי נפקא מינה בבית הלל והלא אפי'[24] כשנזר זה ב] [מן] הבשר לא חייל אכל[25] מילי דנזירות כדמשמע להו דגרוגרות וי"ל דנפקא מינה דאם הנדר מן היין בפי' ותלה נדרו בעמידת הפרה דלא חייל עליה נזירות דלבית הלל משמע להו דמשום דרבועה היא הפרה ולא קמתה:

הריני

תיבות י"מ כ"ל הג"ה ואתמי תיבות לקמן פ"ג דף מז וז ל"ל עד כאן הג"ה מ"מ: **ב]** **בא"ד** וא"ת אהא נזיר ועמדה ע"י עצמה או שהעמידה אחר וזה קורא מאליה כיון שהוא לא העמידה **ב"ש סברי תורפיה דההוא גברא אוקמה בידיה** גלוי דעתו כמו מניחה במקום התורפה ותורף שהוא גלוי השטר ועיקרו **והא לא אוקמה** דמעצמה עמדה או אחרים העמידוה **וב"ה [סברי] לא** היה דעתו **אלא שתקום והא קמת** ולא הוי נזיר: **מי קא מתפיס בה מידי** מה שייך לומר בדעתו

---

[6] נראה דל"ל שמדלג מתיבת לא אבל עמדה וכו' ועי' בתוס' ד"ה ב"ש. [7] נראה דל"ל בסבורה פרה זו שאינה עומדת וכו' הריני נזיר מבשרה וכו'.

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

מתני' אמרו חכמים. כיון דשיכורה היא ואינה זקוקה לשתיה נראין הדברים שלא נתכוונה זו לקבל עליה [ו]זה נשם נזירות אלא לומר יאסר עלי כוס זה כקרבן ואינה אסורה אלא בכוס יין זה בלבד: **גמ' וא"ת.** אי לאו [ח] דנתכוונה לקבל עליה נזירות אלא להיות נידורה ממנו לימא הכי בהאי לישנא [ט] הרי הוא עלי קרבן להכי הוא דלא אמרה הכי דסברה אי אמינא אי אלא אסרתי להו עלי אלא כוס זה בלבד ומייתו לי כוס אחרינא ואמרי לי אשתי וקא מצערין לי [י]דשתויי אנא ולא מצינא למשתי לי [יא] אימא להו בהאי לישנא דפסיקנא להו מילתא דהואי אסיקא נמי בכשא אחרינא ותו לא מייתין לי. ומעשה נמי בשאה כו': **מתני' הריני נזיר על מנת שאהא שותה יין.** [יב]וקיבל עליו את השאר: **הרי זה נזיר ואסור בכולן.** שכל דקדוקי נזירות עליו: **אבל אם אמר יודע אני שיש נזיר.** בעולם ואיני יודע שנזיר אסור ביין ואמר הריני נזיר הרי זה אסור בכולן. והיינו רבנן [יג] דאמרי אפילו לא [יד]נדר אלא מחד מיניהו הוי נזיר בכולם: **ורבי שמעון מתיר.** דהואיל שלא קיבל עליו אלא אלו הנזירות שלא היה יודע שהנזיר בכולן אסור לקבל עליו אלא הנזירות שהיה יודע אני שיש נזירות אבל איני יודע שהנזיר אסור ביין הרי זה מותר בכולן ור' שמעון לטעמיה דאמרי[ד] אינו אסור עד שיזיר מכולן: **ואם אמר יודע אני שנזיר אסור ביין אבל אני סבור הייתי שהחכמים מתירין לי מפני שאני יכול לחיות אלא ביין או מפני שאני קובר את המתים.** דלומר שאני צריך לטומאת בהם וליטפל בהן בשכר מחמת דוחקי ולכך לא היה בדעתי לקבל איסור יין או טומאת מתים (ה"ז מותר) וכן הוא אומר שלא קבל עליו איסור יין או טומאת מתים ה"ז מותר ור"ש אוסר וגמ' פריך לאיסכא הוה ליה למיתני: **אף בראשונה.** והא דקתני ר"ש [מתיר] קאי א[טו] בתרי[ט] [בבי]: **דהוי מתנה על מה שכתוב בתורה.** דכשאמר הריני נזיר חייל עליו נזירות לכל מילי וכי אמר ע"מ מטיל המגאי על מה שכתוב בתורה ובטל המגאי וא"ת[יא] ותיפוק ליה דנזירות אי אפשר לקיים ע"י שליח לאמר בהמדיר (כתובות עד.) דבעינן תנאי דומיא דבני גד ובני ראובן שנתקיים המעשה ע"י יהושע שהיה שליח משה והתם מהני תנאה לבטל המעשה ולא בעלמא וי"ל [יב]אמר הריני נזיר על מנת שאהא שותה יין ומיטמא למתים ה"ז נזיר ואסור בכולן מפני שהוא מתנה על מה שכתוב בתורה וכל המתנה על מה שכתוב בתורה תנאו בטל: יודע אני שהנזיר אסור ביין: והאמרת רישא אסור ורבי שמעון מתיר אימא נמי הרי זה אסור ור"ש מתיר ואיבעית אימא לעולם לא תיפוך התם

רישא

הריני נזיר ממנו. פי' נזיר מן הכוס הרי זה נזיר פי' כל דין נזירות עליו: **מעשה באשה אחת ואמרו חכמים לא נתכוונה זו אלא לומר הרי עלי כוס זה בקרבן.** ולא נאסרה אלא באותו כוס בלבד ובגמ' פריך מעשה לסתור: **ואם** שכור הוא באומר עלי בקרבן. פי' שדרך בני אדם להפליר בשכור שישתה ועתה אינו רוצה לשתות ואומר נזיר הוא לסלקם מעליו אשה לא יאמר נזיר הוא ירא שיציאו לו כוס אחר לכך אומר נזיר לסלקם לגמרי מעליו אבל כשאינו שכור אין דרך להפילו ולכך אומר דנזיר מכולהו ומעשה נמי בשאה אחת וכו': **על מנת שאשתה ביין בו' ה"ז נזיר ואסור בכולן.** איכא למ"ד בגמ' משום דהוי מתנה על מה שכתוב בתורה [דכי אמר] הריני נזיר הוי נזיר לכל מילי וכי מטיל בה תנאי אין בתנאי כלום ואפי' ר"ש מודה בריש[יב] ההוא לישנא דתניא כוותיה: **אבל אינו יודע שנזיר אסור ביין.** כלומר שאר הלכות קבלתי עלי לבד מאיסור יין שלא קבלתי לפי שלא יודעתי שנזיר אסור ביין לרבנן הוי נזיר לטעמייהו דלעיל דאפי' לא נדר אלא מחד הוי נזיר ור"ש מתיר ואזיל לטעמיה דאמר (לעיל דף ג.) עד שיזיר מכולן: **יודע אני שהנזיר אסור ביין אבל אני סבור הייתי שהחכמים מתירין מפני שאני יכול לחיות אלא ביין או מפני שאני קובר את המתים.** כלומר שאני צריך לטומאת בהם וליטפל בהן בשכר מחמת דוחקי ולכך לא היה בדעתי לקבל איסור יין אלא טומאת מתים (ה"ז מותר) וכן הוא אומר שלא קבל עליו איסור יין או טומאת מתים ה"ז מותר ור"ש אוסר וגמ' פריך לאיסכא הוה ליה למיתני: **אף בראשונה.** והא דקתני ר"ש [מתיר] קאי א[יא] בתרי[יב] [בבי]: **דהוי מתנה על מה שכתוב בתורה.** דכשאמר הריני נזיר חייל עליו נזירות לכל מילי וכי אמר ע"מ מטיל המגאי על מה שכתוב בתורה ובטל המגאי וא"ת[יג] ותיפוק ליה דנזירות אי אפשר לקיים ע"י שליח לאמר בהמדיר (כתובות עד.) דבעינן תנאי דומיא דבני גד ובני ראובן שנתקיים המעשה ע"י יהושע שהיה שליח משה והתם מהני תנאה לבטל המעשה ולא בעלמא וי"ל [יד]אמר הריני נזיר על מנת שאהא שותה יין ומיטמא למתים ה"ז נזיר ואסור בכולן מפני שהוא מתנה על מה שכתוב בתורה וכל המתנה על מה שכתוב בתורה תנאו בטל: יודע אני שהנזיר אסור ביין: והאמרת רישא אסור ורבי שמעון מתיר אימא נמי הרי זה אסור ור"ש מתיר ואיבעית אימא לעולם לא תיפוך התם

רישא

[יא] לאחרי שאחרים יכולים להניח קרבנות תחתיו נחשב כאילו כל המעשה יכול לעשות ע"י שליח ולא"ת הא אמרינן [בגמרא קט.] הריני נזיר לגלח[2] בבית חוניו יגלח בבית המקדש גילח בבית חוניו יצא ואמאי הא הוי מתנה על מה שכתוב בתורה והל"ל בחוניו לא יצא וי"ל דמשמעות לשונו הרי הוא שיגיס משמע ב[3] מקדש ואז גילח בחוניו לא יצא ומשמע נמי שאינו מכוין כי אם לעצורי ואז גילח בחוניו יצא ובמקדש הוי חולין בעזרה וגזירות[3] מתגלח תליא וקאי אי מגלח במקדש גליא מלתא דלגזירות מעלייתא איכוין ועל מנת דאמר לא כלום הוא ואם גילח בחוניו גליא מילתא דלעצורי מכוין: **האי ע"מ בחוץ דמי.** כלומר אמר הריני נזיר מכל מלתא חוץ מן היין דלא הוי נזיר לר"ש דבעינן עד שידור מכולן וא"ת והא מקדש את האשה ע"מ שאין לה עליו אלא כסות ועונה הוא מקודשת והתנאי בטל (קדושין דף יט.) ולא אמר כחוץ דמי וי"ל דגבי קדושין שאני דאפילו אמר בפירוש חוץ משאר לא מהניא ליה דבורו דאין קדושין לחצאין וכי אמר הרי את מקודשת [מקודשת] וכי אמר חוץ משאר לאו מידי קאמר ולכך חייב בכולן אבל גבי נזיר יליפינן לעיל (דף ג.) מקראי דצריך שיזיר מכולן דאם נדר מאחד מהם לא הוי נזיר: [ד] **ריש לקיש אומר** כל תורת נזיר והאי דאמר ע"מ הוי ליה [ב]מתנה על מה שכתוב בתורה [ה] ואין בתנאו כלום והוה ליה נזיר גמור דהוי ליה כמי שאמר על מנת שאין לך עלי שאר כסות ועונה שאין בתנאו כלום [ו]ותמייב לה בכולן[ה]: **וריב"ל אמר לך.** בריש[ז] נמי פליג ר"ש דהאי ע"מ כחוץ דמי כיון דקבל עליו נזירות במקצת לא הוי מתנה על מה שכתוב בתורה דאילו לגבי מאן דאמר ע"מ שאין לך עלי שאר כסות ולא עונה לא קיבל עליו כלום אבל הכא קבל עליו במקצת ומשום הכי הוי תנאו קיים ואינו נזיר לפי שאין בדברי הראשונים כלום משום דלרבי שמעון לא הוי נזיר עד שיזיר בכולן: **פליג דרבינא.** דאפילו במקצת [ח] [ט]קא חשיב ליה מתנה: **ור"ש אומר והאמרת רישא ר"ש מתיר.** דאמר נזירות קיבל עליו ואין [י]נודרין לחצאין:

[ג] ס"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [ב] [תוספתא פ"ב], [ג] בס"א ליתא לי, [ד] [לעיל ג.:], [ה] [קדושין יט:], [ו] ל"ל דכי אמר ל"מ, [ז] שיך נע"ב, [ח] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [ט] [תוספתא פ"ב], [י] בס"א ליתא לי, [יא] [לעיל ג.:], [יב] [קדושין יט:], [יג] ל"ל דכי אמר ל"מ, [יד] שיך נע"ב, [טו] ל"ל דכי אמר ל"מ, [יז] שיך נע"ב, [יח] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [יט] [תוספתא פ"ב], [כ] [לעיל ג.:], [כא] בס"א ליתא לי, [כב] [קדושין יט:], [כג] ל"ל דכי אמר ל"מ, [כד] שיך נע"ב, [כה] ל"ל דכי אמר ל"מ, [כו] שיך נע"ב, [כז] [לעיל ג.:], [כח] בס"א ליתא לי, [כט] [קדושין יט:], [ל] ל"ל דכי אמר ל"מ, [לא] שיך נע"ב, [לב] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [לג] [תוספתא פ"ב], [לד] [לעיל ג.:], [לה] בס"א ליתא לי, [לו] [קדושין יט:], [לז] ל"ל דכי אמר ל"מ, [לח] שיך נע"ב, [לט] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [מ] [תוספתא פ"ב], [מא] [לעיל ג.:], [מב] בס"א ליתא לי, [מג] [קדושין יט:], [מד] ל"ל דכי אמר ל"מ, [מה] שיך נע"ב, [מו] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [מז] [תוספתא פ"ב], [מח] [לעיל ג.:], [מט] בס"א ליתא לי, [נ] [קדושין יט:], [נא] ל"ל דכי אמר ל"מ, [נב] שיך נע"ב, [נג] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [נד] [תוספתא פ"ב], [נה] [לעיל ג.:], [נו] בס"א ליתא לי, [נז] [קדושין יט:], [נח] ל"ל דכי אמר ל"מ, [נט] שיך נע"ב, [ס] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [סא] [תוספתא פ"ב], [סב] [לעיל ג.:], [סג] בס"א ליתא לי, [סד] [קדושין יט:], [סה] ל"ל דכי אמר ל"מ, [סו] שיך נע"ב, [סז] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [סח] [תוספתא פ"ב], [סט] [לעיל ג.:], [ע] בס"א ליתא לי, [עא] [קדושין יט:], [עב] ל"ל דכי אמר ל"מ, [עג] שיך נע"ב, [עד] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [עה] [תוספתא פ"ב], [עו] [לעיל ג.:], [עז] בס"א ליתא לי, [עח] [קדושין יט:], [עט] ל"ל דכי אמר ל"מ, [פ] שיך נע"ב, [פא] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [פב] [תוספתא פ"ב], [פג] [לעיל ג.:], [פד] בס"א ליתא לי, [פה] [קדושין יט:], [פו] ל"ל דכי אמר ל"מ, [פז] שיך נע"ב, [פח] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [פט] [תוספתא פ"ב], [צ] [לעיל ג.:], [צא] בס"א ליתא לי, [צב] [קדושין יט:], [צג] ל"ל דכי אמר ל"מ, [צד] שיך נע"ב, [צה] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [צו] [תוספתא פ"ב], [צז] [לעיל ג.:], [צח] בס"א ליתא לי, [צט] [קדושין יט:], [ק] ל"ל דכי אמר ל"מ, [קא] שיך נע"ב, [קב] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [קג] [תוספתא פ"ב], [קד] [לעיל ג.:], [קה] בס"א ליתא לי, [קו] [קדושין יט:], [קז] ל"ל דכי אמר ל"מ, [קח] שיך נע"ב, [קט] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [קי] [תוספתא פ"ב], [קיא] [לעיל ג.:], [קיב] בס"א ליתא לי, [קיג] [קדושין יט:], [קיד] ל"ל דכי אמר ל"מ, [קטו] שיך נע"ב, [קטז] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [קיח] [תוספתא פ"ב], [קיט] [לעיל ג.:], [קכ] בס"א ליתא לי, [קכא] [קדושין יט:], [קכב] ל"ל דכי אמר ל"מ, [קכג] שיך נע"ב, [קכד] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [קכה] [תוספתא פ"ב], [קכו] [לעיל ג.:], [קכז] בס"א ליתא לי, [קכח] [קדושין יט:], [קכט] ל"ל דכי אמר ל"מ, [קל] שיך נע"ב, [קלא] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [קלב] [תוספתא פ"ב], [קלג] [לעיל ג.:], [קלד] בס"א ליתא לי, [קלה] [קדושין יט:], [קלו] ל"ל דכי אמר ל"מ, [קלז] שיך נע"ב, [קלח] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [קלט] [תוספתא פ"ב], [מ] [לעיל ג.:], [מא] בס"א ליתא לי, [מב] [קדושין יט:], [מג] ל"ל דכי אמר ל"מ, [מד] שיך נע"ב, [מה] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [מו] [תוספתא פ"ב], [מז] [לעיל ג.:], [מח] בס"א ליתא לי, [מט] [קדושין יט:], [נ] ל"ל דכי אמר ל"מ, [נא] שיך נע"ב, [נב] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [נג] [תוספתא פ"ב], [נד] [לעיל ג.:], [נה] בס"א ליתא לי, [נו] [קדושין יט:], [נז] ל"ל דכי אמר ל"מ, [נח] שיך נע"ב, [נט] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [ס] [תוספתא פ"ב], [סא] [לעיל ג.:], [סב] בס"א ליתא לי, [סג] [קדושין יט:], [סד] ל"ל דכי אמר ל"מ, [סה] שיך נע"ב, [סו] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [סז] [תוספתא פ"ב], [סח] [לעיל ג.:], [סט] בס"א ליתא לי, [ע] [קדושין יט:], [עא] ל"ל דכי אמר ל"מ, [עב] שיך נע"ב, [עג] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [עד] [תוספתא פ"ב], [עה] [לעיל ג.:], [עו] בס"א ליתא לי, [עז] [קדושין יט:], [עח] ל"ל דכי אמר ל"מ, [עט] שיך נע"ב, [פ] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [פא] [תוספתא פ"ב], [פב] [לעיל ג.:], [פג] בס"א ליתא לי, [פד] [קדושין יט:], [פה] ל"ל דכי אמר ל"מ, [פו] שיך נע"ב, [פז] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [פח] [תוספתא פ"ב], [פט] [לעיל ג.:], [צ] בס"א ליתא לי, [צא] [קדושין יט:], [צב] ל"ל דכי אמר ל"מ, [צג] שיך נע"ב, [צד] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [צה] [תוספתא פ"ב], [צו] [לעיל ג.:], [צז] בס"א ליתא לי, [צח] [קדושין יט:], [צט] ל"ל דכי אמר ל"מ, [ק] שיך נע"ב, [קא] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [קב] [תוספתא פ"ב], [קג] [לעיל ג.:], [קד] בס"א ליתא לי, [קה] [קדושין יט:], [קו] ל"ל דכי אמר ל"מ, [קז] שיך נע"ב, [קח] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [קט] [תוספתא פ"ב], [קי] [לעיל ג.:], [קיא] בס"א ליתא לי, [קיב] [קדושין יט:], [קיג] ל"ל דכי אמר ל"מ, [קיד] שיך נע"ב, [קטו] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [קטז] [תוספתא פ"ב], [קיח] [לעיל ג.:], [קיט] בס"א ליתא לי, [קכ] [קדושין יט:], [קכא] ל"ל דכי אמר ל"מ, [קכב] שיך נע"ב, [קכג] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [קכד] [תוספתא פ"ב], [קכה] [לעיל ג.:], [קכו] בס"א ליתא לי, [קכז] [קדושין יט:], [קכח] ל"ל דכי אמר ל"מ, [קכט] שיך נע"ב, [קל] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [קלא] [תוספתא פ"ב], [קלב] [לעיל ג.:], [קלג] בס"א ליתא לי, [קלד] [קדושין יט:], [קלה] ל"ל דכי אמר ל"מ, [קלו] שיך נע"ב, [קלז] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [קלח] [תוספתא פ"ב], [קלט] [לעיל ג.:], [מ] בס"א ליתא לי, [מא] [קדושין יט:], [מב] ל"ל דכי אמר ל"מ, [מג] שיך נע"ב, [מד] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [מה] [תוספתא פ"ב], [מו] [לעיל ג.:], [מז] בס"א ליתא לי, [מח] [קדושין יט:], [מט] ל"ל דכי אמר ל"מ, [נ] שיך נע"ב, [נא] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [נב] [תוספתא פ"ב], [נג] [לעיל ג.:], [נד] בס"א ליתא לי, [נה] [קדושין יט:], [נו] ל"ל דכי אמר ל"מ, [נז] שיך נע"ב, [נח] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [נט] [תוספתא פ"ב], [ס] [לעיל ג.:], [סא] בס"א ליתא לי, [סב] [קדושין יט:], [סג] ל"ל דכי אמר ל"מ, [סד] שיך נע"ב, [סה] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [סו] [תוספתא פ"ב], [סז] [לעיל ג.:], [סח] בס"א ליתא לי, [סט] [קדושין יט:], [ע] ל"ל דכי אמר ל"מ, [עא] שיך נע"ב, [עב] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [עג] [תוספתא פ"ב], [עד] [לעיל ג.:], [עה] בס"א ליתא לי, [עו] [קדושין יט:], [עז] ל"ל דכי אמר ל"מ, [עח] שיך נע"ב, [עט] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [פ] [תוספתא פ"ב], [פא] [לעיל ג.:], [פב] בס"א ליתא לי, [פג] [קדושין יט:], [פד] ל"ל דכי אמר ל"מ, [פה] שיך נע"ב, [פו] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [פז] [תוספתא פ"ב], [פח] [לעיל ג.:], [פט] בס"א ליתא לי, [צ] [קדושין יט:], [צא] ל"ל דכי אמר ל"מ, [צב] שיך נע"ב, [צג] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [צד] [תוספתא פ"ב], [צה] [לעיל ג.:], [צו] בס"א ליתא לי, [צז] [קדושין יט:], [צח] ל"ל דכי אמר ל"מ, [צט] שיך נע"ב, [ק] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [קא] [תוספתא פ"ב], [קב] [לעיל ג.:], [קג] בס"א ליתא לי, [קד] [קדושין יט:], [קה] ל"ל דכי אמר ל"מ, [קו] שיך נע"ב, [קז] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [קח] [תוספתא פ"ב], [קט] [לעיל ג.:], [קי] בס"א ליתא לי, [קיא] [קדושין יט:], [קיב] ל"ל דכי אמר ל"מ, [קיג] שיך נע"ב, [קיד] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [קטו] [תוספתא פ"ב], [קטז] [לעיל ג.:], [קיח] בס"א ליתא לי, [קיט] [קדושין יט:], [קכ] ל"ל דכי אמר ל"מ, [קכא] שיך נע"ב, [קכב] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [קכג] [תוספתא פ"ב], [קכד] [לעיל ג.:], [קכה] בס"א ליתא לי, [קכו] [קדושין יט:], [קכז] ל"ל דכי אמר ל"מ, [קכח] שיך נע"ב, [קכט] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [קל] [תוספתא פ"ב], [קלא] [לעיל ג.:], [קלב] בס"א ליתא לי, [קלג] [קדושין יט:], [קלד] ל"ל דכי אמר ל"מ, [קלה] שיך נע"ב, [קלו] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [קלז] [תוספתא פ"ב], [קלח] [לעיל ג.:], [קלט] בס"א ליתא לי, [מ] [קדושין יט:], [מא] ל"ל דכי אמר ל"מ, [מב] שיך נע"ב, [מג] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [מד] [תוספתא פ"ב], [מה] [לעיל ג.:], [מו] בס"א ליתא לי, [מז] [קדושין יט:], [מח] ל"ל דכי אמר ל"מ, [מט] שיך נע"ב, [נ] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [נא] [תוספתא פ"ב], [נב] [לעיל ג.:], [נג] בס"א ליתא לי, [נד] [קדושין יט:], [נה] ל"ל דכי אמר ל"מ, [נו] שיך נע"ב, [נז] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [נח] [תוספתא פ"ב], [נט] [לעיל ג.:], [ס] בס"א ליתא לי, [סא] [קדושין יט:], [סב] ל"ל דכי אמר ל"מ, [סג] שיך נע"ב, [סד] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [סה] [תוספתא פ"ב], [סו] [לעיל ג.:], [סז] בס"א ליתא לי, [סח] [קדושין יט:], [סט] ל"ל דכי אמר ל"מ, [ע] שיך נע"ב, [עא] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [עב] [תוספתא פ"ב], [עג] [לעיל ג.:], [עד] בס"א ליתא לי, [עה] [קדושין יט:], [עו] ל"ל דכי אמר ל"מ, [עז] שיך נע"ב, [עח] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [עט] [תוספתא פ"ב], [פ] [לעיל ג.:], [פא] בס"א ליתא לי, [פב] [קדושין יט:], [פג] ל"ל דכי אמר ל"מ, [פד] שיך נע"ב, [פה] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [פו] [תוספתא פ"ב], [פז] [לעיל ג.:], [פח] בס"א ליתא לי, [פט] [קדושין יט:], [צ] ל"ל דכי אמר ל"מ, [צא] שיך נע"ב, [צב] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [צג] [תוספתא פ"ב], [צד] [לעיל ג.:], [צה] בס"א ליתא לי, [צו] [קדושין יט:], [צז] ל"ל דכי אמר ל"מ, [צח] שיך נע"ב, [צט] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [ק] [תוספתא פ"ב], [קא] [לעיל ג.:], [קב] בס"א ליתא לי, [קג] [קדושין יט:], [קד] ל"ל דכי אמר ל"מ, [קה] שיך נע"ב, [קו] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [קז] [תוספתא פ"ב], [קח] [לעיל ג.:], [קט] בס"א ליתא לי, [קי] [קדושין יט:], [קיא] ל"ל דכי אמר ל"מ, [קיב] שיך נע"ב, [קיג] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [קיד] [תוספתא פ"ב], [קטו] [לעיל ג.:], [קטז] בס"א ליתא לי, [קיח] [קדושין יט:], [קיט] ל"ל דכי אמר ל"מ, [קכ] שיך נע"ב, [קכא] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [קכב] [תוספתא פ"ב], [קכג] [לעיל ג.:], [קכד] בס"א ליתא לי, [קכה] [קדושין יט:], [קכו] ל"ל דכי אמר ל"מ, [קכז] שיך נע"ב, [קכח] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [קכט] [תוספתא פ"ב], [קל] [לעיל ג.:], [קלא] בס"א ליתא לי, [קלב] [קדושין יט:], [קלג] ל"ל דכי אמר ל"מ, [קלד] שיך נע"ב, [קלה] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [קלו] [תוספתא פ"ב], [קלז] [לעיל ג.:], [קלח] בס"א ליתא לי, [קלט] [קדושין יט:], [מ] ל"ל דכי אמר ל"מ, [מא] שיך נע"ב, [מב] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [מג] [תוספתא פ"ב], [מד] [לעיל ג.:], [מה] בס"א ליתא לי, [מו] [קדושין יט:], [מז] ל"ל דכי אמר ל"מ, [מח] שיך נע"ב, [מט] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [נ] [תוספתא פ"ב], [נא] [לעיל ג.:], [נב] בס"א ליתא לי, [נג] [קדושין יט:], [נד] ל"ל דכי אמר ל"מ, [נה] שיך נע"ב, [נו] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [נז] [תוספתא פ"ב], [נח] [לעיל ג.:], [נט] בס"א ליתא לי, [ס] [קדושין יט:], [סא] ל"ל דכי אמר ל"מ, [סב] שיך נע"ב, [סג] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [סד] [תוספתא פ"ב], [סה] [לעיל ג.:], [סו] בס"א ליתא לי, [סז] [קדושין יט:], [סח] ל"ל דכי אמר ל"מ, [סט] שיך נע"ב, [ע] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [עא] [תוספתא פ"ב], [עב] [לעיל ג.:], [עג] בס"א ליתא לי, [עד] [קדושין יט:], [עה] ל"ל דכי אמר ל"מ, [עו] שיך נע"ב, [עז] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [עח] [תוספתא פ"ב], [עט] [לעיל ג.:], [פ] בס"א ליתא לי, [פא] [קדושין יט:], [פב] ל"ל דכי אמר ל"מ, [פג] שיך נע"ב, [פד] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [פה] [תוספתא פ"ב], [פו] [לעיל ג.:], [פז] בס"א ליתא לי, [פח] [קדושין יט:], [פט] ל"ל דכי אמר ל"מ, [צ] שיך נע"ב, [צא] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [צב] [תוספתא פ"ב], [צג] [לעיל ג.:], [צד] בס"א ליתא לי, [צה] [קדושין יט:], [צו] ל"ל דכי אמר ל"מ, [צז] שיך נע"ב, [צח] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [צט] [תוספתא פ"ב], [ק] [לעיל ג.:], [קא] בס"א ליתא לי, [קב] [קדושין יט:], [קג] ל"ל דכי אמר ל"מ, [קד] שיך נע"ב, [קה] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [קו] [תוספתא פ"ב], [קז] [לעיל ג.:], [קח] בס"א ליתא לי, [קט] [קדושין יט:], [קי] ל"ל דכי אמר ל"מ, [קיא] שיך נע"ב, [קיב] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [קיג] [תוספתא פ"ב], [קיד] [לעיל ג.:], [קטו] בס"א ליתא לי, [קטז] [קדושין יט:], [קיח] ל"ל דכי אמר ל"מ, [קיט] שיך נע"ב, [קכ] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [קכא] [תוספתא פ"ב], [קכב] [לעיל ג.:], [קכג] בס"א ליתא לי, [קכד] [קדושין יט:], [קכה] ל"ל דכי אמר ל"מ, [קכו] שיך נע"ב, [קכז] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [קכח] [תוספתא פ"ב], [קכט] [לעיל ג.:], [קל] בס"א ליתא לי, [קלא] [קדושין יט:], [קלב] ל"ל דכי אמר ל"מ, [קלג] שיך נע"ב, [קלד] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [קלה] [תוספתא פ"ב], [קלו] [לעיל ג.:], [קלז] בס"א ליתא לי, [קלח] [קדושין יט:], [קלט] ל"ל דכי אמר ל"מ, [מ] שיך נע"ב, [מא] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [מב] [תוספתא פ"ב], [מג] [לעיל ג.:], [מד] בס"א ליתא לי, [מה] [קדושין יט:], [מו] ל"ל דכי אמר ל"מ, [מז] שיך נע"ב, [מח] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [מט] [תוספתא פ"ב], [נ] [לעיל ג.:], [נא] בס"א ליתא לי, [נב] [קדושין יט:], [נג] ל"ל דכי אמר ל"מ, [נד] שיך נע"ב, [נה] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [נו] [תוספתא פ"ב], [נז] [לעיל ג.:], [נח] בס"א ליתא לי, [נט] [קדושין יט:], [ס] ל"ל דכי אמר ל"מ, [סא] שיך נע"ב, [סב] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [סג] [תוספתא פ"ב], [סד] [לעיל ג.:], [סה] בס"א ליתא לי, [סו] [קדושין יט:], [סז] ל"ל דכי אמר ל"מ, [סח] שיך נע"ב, [סט] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [ע] [תוספתא פ"ב], [עא] [לעיל ג.:], [עב] בס"א ליתא לי, [עג] [קדושין יט:], [עד] ל"ל דכי אמר ל"מ, [עה] שיך נע"ב, [עו] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [עז] [תוספתא פ"ב], [עח] [לעיל ג.:], [עט] בס"א ליתא לי, [פ] [קדושין יט:], [פא] ל"ל דכי אמר ל"מ, [פב] שיך נע"ב, [פג] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [פד] [תוספתא פ"ב], [פה] [לעיל ג.:], [פו] בס"א ליתא לי, [פז] [קדושין יט:], [פח] ל"ל דכי אמר ל"מ, [פט] שיך נע"ב, [צ] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [צא] [תוספתא פ"ב], [צב] [לעיל ג.:], [צג] בס"א ליתא לי, [צד] [קדושין יט:], [צה] ל"ל דכי אמר ל"מ, [צו] שיך נע"ב, [צז] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [צח] [תוספתא פ"ב], [צט] [לעיל ג.:], [ק] בס"א ליתא לי, [קא] [קדושין יט:], [קב] ל"ל דכי אמר ל"מ, [קג] שיך נע"ב, [קד] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [קה] [תוספתא פ"ב], [קו] [לעיל ג.:], [קז] בס"א ליתא לי, [קח] [קדושין יט:], [קט] ל"ל דכי אמר ל"מ, [קי] שיך נע"ב, [קיא] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [קיב] [תוספתא פ"ב], [קיג] [לעיל ג.:], [קיד] בס"א ליתא לי, [קטו] [קדושין יט:], [קטז] ל"ל דכי אמר ל"מ, [קיח] שיך נע"ב, [קיט] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [קכ] [תוספתא פ"ב], [קכא] [לעיל ג.:], [קכב] בס"א ליתא לי, [קכג] [קדושין יט:], [קכד] ל"ל דכי אמר ל"מ, [קכה] שיך נע"ב, [קכו] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [קכז] [תוספתא פ"ב], [קכח] [לעיל ג.:], [קכט] בס"א ליתא לי, [קל] [קדושין יט:], [קלא] ל"ל דכי אמר ל"מ, [קלב] שיך נע"ב, [קלג] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [קלד] [תוספתא פ"ב], [קלה] [לעיל ג.:], [קלו] בס"א ליתא לי, [קלז] [קדושין יט:], [קלח] ל"ל דכי אמר ל"מ, [קלט] שיך נע"ב, [מ] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [מא] [תוספתא פ"ב], [מב] [לעיל ג.:], [מג] בס"א ליתא לי, [מד] [קדושין יט:], [מה] ל"ל דכי אמר ל"מ, [מו] שיך נע"ב, [מז] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [מח] [תוספתא פ"ב], [מט] [לעיל ג.:], [נ] בס"א ליתא לי, [נא] [קדושין יט:], [נב] ל"ל דכי אמר ל"מ, [נג] שיך נע"ב, [נד] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [נה] [תוספתא פ"ב], [נו] [לעיל ג.:], [נז] בס"א ליתא לי, [נח] [קדושין יט:], [נט] ל"ל דכי אמר ל"מ, [ס] שיך נע"ב, [סא] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [סב] [תוספתא פ"ב], [סג] [לעיל ג.:], [סד] בס"א ליתא לי, [סה] [קדושין יט:], [סו] ל"ל דכי אמר ל"מ, [סז] שיך נע"ב, [סח] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [סט] [תוספתא פ"ב], [ע] [לעיל ג.:], [עא] בס"א ליתא לי, [עב] [קדושין יט:], [עג] ל"ל דכי אמר ל"מ, [עד] שיך נע"ב, [עה] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [עו] [תוספתא פ"ב], [עז] [לעיל ג.:], [עח] בס"א ליתא לי, [עט] [קדושין יט:], [פ] ל"ל דכי אמר ל"מ, [פא] שיך נע"ב, [פב] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [פג] [תוספתא פ"ב], [פד] [לעיל ג.:], [פה] בס"א ליתא לי, [פו] [קדושין יט:], [פז] ל"ל דכי אמר ל"מ, [פח] שיך נע"ב, [פט] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [צ] [תוספתא פ"ב], [צא] [לעיל ג.:], [צב] בס"א ליתא לי, [צג] [קדושין יט:], [צד] ל"ל דכי אמר ל"מ, [צה] שיך נע"ב, [צו] [נ"מ נד. קדושין יט: וש"ך], [צז] [תוספתא פ"ב], [צח] [לעיל ג.:], [צט] בס"א ליתא לי, [ק] [קדושין יט:], [קא] ל"ל דכי אמר ל"מ, [קב]

ולרבי שמעון. כי היכי דבתחלת המזירות לריך שיזיר[1] גם בסוף המזירות לריך לשאול ולהתיר כולן: **ואי בעית אימא בנדרי אונסין.** זה משיב לונס שאינו יכול לחיות בלא יין: **נדרי** דרבי זירוזין. כגון שהמוכר לומר קונס ככר זה עלי אם אתן לך חפץ זה בפחות מד' דינרין ה"ז נדרי זירוזין אם[2] קונס ככר זה אם אכלתי היום ושכח שאכל היום: **נדרי אונסים.** מפרש בנדרים (לף כז.). כגון שהדירו חבירו שיאכל אצלו ביום פלוני ואירע לו אונס שלא יכול לבא אצלו אם לריך לשאול על אותו נדר מדרבנן פליגי בה אמוראי התם: **נדרי הבאי.** מפרש התם פי'[4] בנדרים (לד:) וא"ת ומי דמי התם בשעת הנדר לא ידע האונס דהא סבור לילך ולאכול וגמר ונדר ולהכי לריך לשאול מדרבנן ל"ד אבל הכא בשעת הנדר ידע האונס ומסתמא לא גמר ונדר ואיכא למימר דלכ"ע לא בעי שאלה ומפ' ר"ת דמתניתין נמי איירי שהאונס בא אחרי כן כגון בשעת הנדר היה בריא וחזק ויכול לחיות בלא יין ולבסוף החליש או תחלה היה עשיר ולא היה לריך ליטפל למתים ולבסוף העני אי נמי מייתי ליה דין זה [ד] היכא דאין פיו ולבו שוין דפליגי בהא התם אמוראי אי בעי שאלה מדרבנן והכי נמי פליגי הכא: הגה"ה וכמו כן במתניתין פיו היה להיות נזיר מיין אבל לבו לא היה ומה דאמר אבל הכא סבור הייתי ה[5] בלבי כשעשיתי הנדר: **הריני נזיר ועלי לגלח נזיר.** כי[6] הריני נזיר בעצמו[7] חייב בנזירות ולהביא קרבנותיו ועלי[8] לגלח נזיר אחר ולהביא קרבנותיו השתא[9] נזירות חייל עליה ועתה[10] לריך לגלח נזיר אחר ולהביא קרבנותיו: ושמע חבירו ואמר ואני. ולא [אמר] עוד [מהו] על כוליה דיבור של הראשון משמע וחייב השני להיות נזיר ולגלח או דלמא על פלגיה דיבורא משמע ולא קבל עליו השני אלא לא נזירות לא מגלחת לאחר: **מדרקאמר ואני ועלי ש"מ.** אם לא אמר שני הדבורים דפגלא[15] דדיבור' משמע: **ומינה.** כלומר גם זה מיפשוט ממתניתין מדקאמר ועלי לגלח ש"מ ואני על תחילת דיבורו משמע: **לעולם** ואני אבוליה דיבוריה משמע ואי משום ועלי מאי קאמר **ועלי בהך מילתא.** כלומר ומה שקבלתי כבר נזירות מגלחת[16] לאחר כמו[17] דרך בני אדם לכפול (עכ) לשונן והוא הדין דאם לא אמר ועלי דמחייב בנזיר ומגלחת אדיבור קמא: **ושמע** חבירו ואמר ואני **ועלי לגלח חצי נזיר.** מי איכא תרתי מילי והכי הראשון לא קבל עליו אלא דבר אחד:

משום רישא דצריכא. דאיצטריך למיתני ועלי ולאשמועינן דואני לא קאי אלא אפלגא דדיבוריה ותנא סיפא דעלי אע"ג

רישא כגון דנזר מחדא לרבנן[6] דאמרי דאפי' לא נזר אלא מאחת מהן הוי נזיר ואסור[3] לר' שמעון דאמר עד שיזיר מכולם מותר סיפא דנדר מכולהו ואיתשיל מחדא לרבנן דאמרי אפילו לא נזר אלא מאחת מהן הוי נזיר כי מתשיל מחדא מינייהו אישתרי לרבי שמעון דאמר עד שיזיר מכולם כי מתשיל נמי מההוא עד דמתשיל מכולהו משום הכי קתני ור"ש אוסר ואב"א בנדרי אונסין מיפלגי ובפלוגתא דשמואל ורב אסי דתנן[3] ארבעה נדרים התירו חכמים נדרי זירוזין נדרי הבאי נדרי שגגות נדרי אונסין[7] ואמר רב יהודה אמר רב אסי ארבעה נדרים הללו צריכין שאלה לחכמים כי אמריתה קמיה דשמואל אמר לי תנא קתני[3] התירו חכמים ואת אמרת צריכין שאלה לחכמים רבנן סברי כשמואל ור"ש כרב אסי: **מתני'**[1] הריני נזיר ועלי לגלח נזיר ושמע חבירו ואמר ואני ועלי לגלח נזיר אם היו פקחים מגלחין זה את זה ואם לאו מגלחין נזירים אחרים: **גמ'** איבעיא להו שמע חבירו ואמר ואני מהו ואני אבוליה דיבורא משמע או דלמא אפלגיה דדיבורא משמע את"ל אפלגיה דדיבורא משמע ארישא או אסיפא תא שמע ואני ועלי לגלח נזיר אם היו פקחים מגלחין זה את זה מדקאמר ואני ועלי ש"מ ואני אפלגיה דדיבורא[6] אמרי אין אפלגיה דדיבורא משמע מיהו ארישא או אסיפא מינה מדקאמר ועלי לגלח ה"ש"מ ואני על תחילת דיבורא משמע א"ל רב הונא בריה דרב יהושע לרבא ממאי דהכי[3] לעולם אימא לך ואני אבוליה דדיבורא ואי משום ועלי מאי קאמר ועלי בהא מילתא דאי לא תימא הכי דקתני סיפא[6] הרי עלי לגלח חצי נזיר ושמע חבירו ואמר ואני עלי לגלח חצי נזיר התם מי איכא תרתין מילי אלא מאי קאמר עלי בהא מילתא הכא נמי כי קאמר עלי בהא מילתא א"ל רבא הכי השתא אי אמרת בשלמא רישא צריכא סיפא לא צריכא תני סיפא דלא צריכא משום רישא דצריכא אלא אי אמרת רישא לא צריכא סיפא לא צריכא תני רישא דלא צריכא ותני סיפא דלא צריכא אמר ר' יצחק בר יוסף אמר רבי יוחנן[6] האומר לשלוחו ש"מ ואני אתחלת דיבוריה קאי והכי משמע ואני בנזירות כמותך ועלי לגלח מזיר כמותך: **וממאי דהכי הוא.** כדקאמרת דואני אפלגא דדיבוריה קאי דלמא אכוליה דיבוריה קאי. ואי אמרת לי כיון[11] דאני אכוליה דיבוריה[12] משמע עלי לאמר לי איכו ודאי לא[13] מיצטריך אלא פירושי קמפרש למילתא דמשמע כמו דאמר עלי בהא מילתא: **דאי לא סימא הכי.** דפירושי קא מפרש לה אלא דואני קאי אדיבורא דרישא ועלי אדיבורא דסיפא סיפא דמתניתין דקתני הרי עלי לגלח כו' התם למה לי כו': **אי אמרת בשלמא רישא.** דתני ועלי צריכא לך למימר משום דקא מקבל בה בדיבורה ב] (דסיפא) אהכי תנא בסיפא[14] אידך מתניתין עלי דלא צריך אלא אי אמרת דעלי דרישא לא צריכא להא קאי ואני אכוליה דיבוריה השתא איכא למימר מי עבידת כי הא מילתא[15] למיתני תנא עלי בריש[16] דלא לריכא לא לריכא אלא לאו אמר מינה ואני אפלגא דדיבוריה קאי אמר מינה:

ריש[6] כגון דנזר מחדא לרבנן[6] דאמרי דאפי' לא נזר אלא מאחת מהן הוי נזיר ואסור[3] לר' שמעון דאמר עד שיזיר מכולם מותר סיפא דנדר מכולהו ואיתשיל מחדא לרבנן דאמרי אפילו לא נזר אלא מאחת מהן הוי נזיר כי מתשיל מחדא מינייהו אישתרי לרבי שמעון דאמר עד שיזיר מכולם כי מתשיל נמי מההוא עד דמתשיל מכולהו משום הכי קתני ור"ש אוסר ואב"א בנדרי אונסין קא מיפלגי ובפלוגתא דשמואל ורב אסי דתנן[3] ארבעה נדרים התירו חכמים נדרי זירוזין נדרי הבאי נדרי שגגות נדרי אונסין[7] ואמר רב יהודה אמר רב אסי ארבעה נדרים הללו צריכין שאלה לחכמים כי אמריתה קמיה דשמואל אמר לי תנא קתני[3] התירו חכמים ואת אמרת צריכין שאלה לחכמים רבנן סברי כשמואל ור"ש כרב אסי: **מתני'**[1] הריני נזיר ועלי לגלח נזיר ושמע חבירו ואמר ואני ועלי לגלח נזיר אם היו פקחים מגלחין זה את זה ואם לאו מגלחין נזירים אחרים: **גמ'** איבעיא להו שמע חבירו ואמר ואני מהו ואני אבוליה דיבורא משמע או דלמא אפלגיה דדיבורא משמע את"ל אפלגיה דדיבורא משמע ארישא או אסיפא תא שמע ואני ועלי לגלח נזיר אם היו פקחים מגלחין זה את זה מדקאמר ואני ועלי ש"מ ואני אפלגיה דדיבורא[6] אמרי אין אפלגיה דדיבורא משמע מיהו ארישא או אסיפא מינה מדקאמר ועלי לגלח ה"ש"מ ואני על תחילת דיבורא משמע א"ל רב הונא בריה דרב יהושע לרבא ממאי דהכי[3] לעולם אימא לך ואני אבוליה דדיבורא ואי משום ועלי מאי קאמר ועלי בהא מילתא דאי לא תימא הכי דקתני סיפא[6] הרי עלי לגלח חצי נזיר ושמע חבירו ואמר ואני עלי לגלח חצי נזיר התם מי איכא תרתין מילי אלא מאי קאמר עלי בהא מילתא הכא נמי כי קאמר עלי בהא מילתא א"ל רבא הכי השתא אי אמרת בשלמא רישא צריכא סיפא לא צריכא תני סיפא דלא צריכא משום רישא דצריכא אלא אי אמרת רישא לא צריכא סיפא לא צריכא תני רישא דלא צריכא ותני סיפא דלא צריכא אמר ר' יצחק בר יוסף אמר רבי יוחנן[6] האומר לשלוחו

לאסור[6] לגלח דלא נזר מחדא כו'. א] ואילו (ג) ל]לרבנן בריש[6] דריש[6] מודה ר"ש דאסור לגלח דלא נזר בכולהו משום דהוי ליה מתנה על מה שכתוב בתורה ותנאו בטל: **ואיתשיל מחדא.** דקאמר אבל סבור הייתי שהכמים מתירין ב]. ולרבנן דאמרי אפילו כי לא נזר אלא באחת מהן הוי נזיר הכי נמי כי מיתשיל אחד מיניייהו איתשרי נמי אכולהו ולכך הוא מותר: (ד) **ולר"ש דאמר.** לעולם אינו מזיר עד שיזיר מכולן בכח אחת כגון דאמר הריני נזיר סתם הכי נמי לכי מיתשיל לחכם אחדא מיניייהו לא מפקע נזירותיה מיניה עד דמיתשיל אכולהו והלכך הואיל דלא איתשיל אלא אחדא משום הכי אוסר ר"ש: **איבעיא אימא בנדרי אונסין קא מיפלגי.** במתניתין (ה) הואיל דנדרי אונסין הן הואיל דאין יכול לחיות בלא יין אין אם אמין קובלין בתותא מקום אלא זה. ל"א דבמתני' בלהכי קרי להו אונסין דלבו אונסו שהוא סבור שיתירו לו חכמים דבכה"ג קרי ליה אונס כדאמרי' נמי במס' שבועות (לף כו.). דרב כהנא ורב אסי מר משתבע דהכי אמר רב ומר משתבע דהכי אמר רב וכי הוה אתי רב ואמר כחד מיניייהו ל"ל לידך ואנא בשיקרא אישתבעי ל"ל רב לבך אנסך ומיפטרת: **וקמיפלגי בפלוגתא דשמואל ורב אסי.** דתנן בפ"ד נדרים במסכת נדרים (כ:) ד' נדרים התירו חכמים וכו' והתם מפרש להו: **רבנן סברי.** דאין לריך שאלה כשמואל ומשום הכי אדי: **ור' שמעון** ג] **רב אסי.** דאוסר בלא שאלה לחכם ומשום הכי מיתסר כל זמן שלא התירו לו: **מתני' אמר הריני נזיר ועלי לגלח נזיר.** ואני במקומו של נזיר אחר להביא קרבנותיו ביום תגלחתו: **אם היו פקחין מגלחין זה את זה.** מביא זה קרבנותיו של זה וזה קרבנותיו של זה ויהו פטורים מלהביא קרבן אחר ואם לאו אם היו פטורים מלהביא קרבן אחר ואם לאו כל אחד ואחד מביא קרבנותיו שלו ולריכין להביא כל אחד ואחד קרבנות של נזיר אחר: **גמ' איבעיא להו.** אמר הריני נזיר ועלי לגלח נזיר ושמע חבירו ואמר ואני ולא אמר תו מידי: **מהו.** מי אמרי' האי דאמר ואני אכוליה דיבורא משמע והוי נזיר ומיתייב לגלח נזיר אחר: **או דלמא הא דאמר ואני אפלגא דדיבוריה משמע.** דאחלא מיניייהו הוא לקביל עילויה או נזירות או לגלח אבל אתרייהו לא משמע: **אריש[6] או אסיפא.** אריש[6] משמע ואני בנזירות כמותך או אסיפא משמע ואני ז]לגלח נזיר כמותך: **מדאמר ואני ועלי.** מדקתני לתרוייהו ש"מ דהאי דאמר ואני לא קאי אלא אפלגא ה]דיבוריה ומינה מדקאמר עלי לגלח ש"מ ואני אתחלת דיבוריה קאי והכי משמע ואני בנזירות כמותך ועלי לגלח מזיר כמותך: **וממאי דהכי הוא.** כדקאמרת דואני אפלגא דדיבוריה קאי דלמא אכוליה דיבוריה קאי. ואי אמרת לי כיון (ו) דאני אכוליה דיבוריה ז]משמע עלי לאמר לי איכו ודאי לא ז]מיצטריך אלא פירושי קמפרש למילתא דמשמע כמו דאמר עלי בהא מילתא: **דאי לא סימא הכי.** דפירושי קא מפרש לה אלא דואני קאי אדיבורא דרישא ועלי אדיבורא דסיפא סיפא דמתניתין דקתני הרי עלי לגלח כו' התם למה לי כו': **אי אמרת בשלמא רישא.** דתני ועלי לריכא לך למימר משום דקא מקבל בה בדיבורה ב] (דסיפא) אהכי תנא בסיפא (ו) אידך מתניתין עלי דלא לריך אלא אי אמרת דעלי דרישא לא לריכא להא קאי ואני אכוליה דיבוריה השתא איכא למימר מי עבידת כי הא מילתא ח]למיתני תנא עלי בריש[6] דלא לריכא לא לריכא אלא לאו אמר מינה ואני אפלגא דדיבוריה קאי שמע מינה:

ריש[6] כגון דנזר מחדא לרבנן[6] דאמרי דאפי' לא נזר אלא מאחת מהן הוי נזיר ואסור[3] לר' שמעון דאמר עד שיזיר מכולם מותר סיפא דנדר מכולהו ואיתשיל מחדא לרבנן דאמרי אפילו לא נזר אלא מאחת מהן הוי נזיר כי מתשיל מחדא מינייהו אישתרי לרבי שמעון דאמר עד שיזיר מכולם כי מתשיל נמי מההוא עד דמתשיל מכולהו משום הכי קתני ור"ש אוסר ואב"א בנדרי אונסין קא מיפלגי ובפלוגתא דשמואל ורב אסי דתנן[3] ארבעה נדרים התירו חכמים נדרי זירוזין נדרי הבאי נדרי שגגות נדרי אונסין[7] ואמר רב יהודה אמר רב אסי ארבעה נדרים הללו צריכין שאלה לחכמים כי אמריתה קמיה דשמואל אמר לי תנא קתני[3] התירו חכמים ואת אמרת צריכין שאלה לחכמים רבנן סברי כשמואל ור"ש כרב אסי: **מתני'**[1] הריני נזיר ועלי לגלח נזיר ושמע חבירו ואמר ואני ועלי לגלח נזיר אם היו פקחים מגלחין זה את זה ואם לאו מגלחין נזירים אחרים: **גמ'** איבעיא להו שמע חבירו ואמר ואני מהו ואני אבוליה דיבורא משמע או דלמא אפלגיה דדיבורא משמע את"ל אפלגיה דדיבורא משמע ארישא או אסיפא תא שמע ואני ועלי לגלח נזיר אם היו פקחים מגלחין זה את זה מדקאמר ואני ועלי ש"מ ואני אפלגיה דדיבורא[6] אמרי אין אפלגיה דדיבורא משמע מיהו ארישא או אסיפא מינה מדקאמר ועלי לגלח ה"ש"מ ואני על תחילת דיבורא משמע א"ל רב הונא בריה דרב יהושע לרבא ממאי דהכי[3] לעולם אימא לך ואני אבוליה דדיבורא ואי משום ועלי מאי קאמר ועלי בהא מילתא דאי לא תימא הכי דקתני סיפא[6] הרי עלי לגלח חצי נזיר ושמע חבירו ואמר ואני עלי לגלח חצי נזיר התם מי איכא תרתין מילי אלא מאי קאמר עלי בהא מילתא הכא נמי כי קאמר עלי בהא מילתא א"ל רבא הכי השתא אי אמרת בשלמא רישא צריכא סיפא לא צריכא תני סיפא דלא צריכא משום רישא דצריכא אלא אי אמרת רישא לא צריכא סיפא לא צריכא תני רישא דלא צריכא ותני סיפא דלא צריכא אמר ר' יצחק בר יוסף אמר רבי יוחנן[6] האומר לשלוחו

עין משפט נר מצוה

י א ב מיי' פ"ג מהלכות שבועות הלכה ג וס"ד מהלכות נדרים הלכה ג וס"ג מהלכות מזיחות הלי' ג סמג לאוין רמב טוש"ע יו"ד סימן רלב סעיף ג:

יא ג ד ה מיי' פ"מ מהלי' מזיחות הלי' יט:

נוסחת הריב"ן

ג) לרבינא: ב) מתניתין לי: ג) וי"ש אוסר בלא: ד) בגלח: ה) אפלגא ומיתה: ו) קאי: ז) אצטריך: ח) לעיתי:

מוסף רש"י

דאפילו לא נזר אלא מאחת מהן. אי מן חלקן אי מן זג, הכי זה נזיר וכל דקדוקי מזיחות עליו (לעיל ג:). **מחדא מנייהו אישתרי.** דכי היכי דכי נאסר באחד נאסר בכולן לרבנן, הכי נמי כי הותר באחד הותר בכולן (ראב"ה בשמו). **הרי עלי לגלח חצי נזיר.** דאמר הכי עלי לגבינא אלי קרבנותיו של גילוח נזיר אחר (לקמן יב:).

פי' הרא"ש

סיפא דנזר מבולהו ואיתשיל מחדא קיבל עליו נזירות בסתם ואח"כ בא לפני חכם ונתחרט על איסור היין או על טומאת מתים ואמר כסבור הייתי שחכמים מתירים לי שא"א לי להיות בלי יין או בלי לטמא למתים לרבנן סוף נזיר בתחילת נזיר כמו בקבלת נזירות אם קיבל עליו דבר אחד חל עליו כל תורת נזיר ה"ה נמי סוף נזיר אם נשאל על א' הותר הכל הכא ב) מודה מטעמא דפרש' דסוף נזיר בתחלת נזיר ור"ש נמי סבר סוף נזיר בתחלת נזיר ואפילו למאן דאית לי' נדר שהותר מקצתו הותר כולו הכא מודה כי היכי דבתחלת נזיר אינו נזיר עד שיזיר מכולן ה"נ לענין חרטה לא הותר עד שיתחרט על כולו: **ד' נדרים התירו חכמים נדרי זירוזים** פירש התם היה מוכר חפץ ואמר קונם שאיני פוחת לך מן הסלע והלה אומר קונם שאיני מוסיף לך על השקל ושניהם רוצי' בג' דינרים נתכוון לזרז חבירו ולא היה פיו ולבו שוין לשם נדר: **נדרי שגגות** כגון קונם אם אכלתי ושתיתי ונזכר שאכל ושתה לא הוי נדר דאמרינן האדם בשבועה פרט לאנוס ובשעה שנדר היה סבור שלא אכל ולא היה בדעתו לידור ואנוס הוא מחמת שכחה: **נדרי הבאי** קונם אם לא ראיתי בדרך הזה כעולי מצרים אם לא ראיתי נחש כקורות בית הבד אינו נדר שכן דרך אנשים כשרואים דבר מופלג ומשונה מוסיפין עליו שפת יתר ומדברי' לשון הבאי וגזומא: **נדרי אונסים** הדירו חבירו שיאכל אצלו וחלה הוא או שחלה בנו או שנכבו נהר כיון שנכבו אונס לא הוי נדר דאדעתא דהכי לא נדר: **ד' נדרים** הללו **צריכים שאלה לחכם** ויתר לו שלא יקיל ראשו בנדרים ובמתני' נמי אנוס הוא שאינו יכול לחיות בלא יין ושלא לטמא למתים רבנן סברי כשמואל דלא בעי שאלה ור"ש אוסר עד שיתיר לו כרב אסי וק"ק דלא דמי לנדרי אונס' דהתם בשעה שנדר לא ידע באונס שאירע לאחר מכאן אבל הכא בשעה שנדר ידע זה האונס ותירץ הר"מ דמ"מ טעמא דמתני' כמו טעמא דנדרי אונסים דהתם

ד) לולי ל"ל ואפילו למ"ד דנדר שסותר מקצתו לא הותר כולו הכא מודה.

ג) [לעיל ג:], ב) [לעיל ג: וש"ע], ג) נדרים כ: [שבועות כח:], ד) [נדרים כא:], ה) [לקמן יב:], ו) גיטין סד. ע"ש,

הגהות הב"ח

(א) גמ' ואני אפלגיה דדיבורא משמע אמרי וכו' אי אסיפא ומינה: (ב) שם מ"מ דסבי הוא לעולם וכו' אכוליה דדיבורא משמע ואי משום: (ג) רש"י ד"ה ריש וכו' ואילו ברישא דרישא מדדה ר' שמעון לרבנן דאסור: (ד) ד"ה ואיתשיל הד"ל עם ד"ה ולר' שמעון וכו' אלא אחדא: (ה) ד"ה מיגעת אתמא וכו' מתמיתין דנדרי כ"ל ומיתא דואי אמתא: (ו) ד"ה ומנאי וכו' דיון דואני אכוליה דיבורא משמע דעלי וכו' דאמר ועלי: (ז) ד"ה אי אמרת וכו' אסיפא דאידך וכו' איכא למימר מי עביד תנא כי הא מילתא למיתני עלי בריש כל כ"ל:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) רש"י ד"ה ריש וכו' ואילו וכו' ר"ב עיין מ"מ: **ב)** ד"ה אלא"ב וכו' דקא מקבל בה בדיבורה (לסיפא) ר"ב עי' מ"מ: **ג)** תוס' ד"ה נדרי וכו' ה"ו נדרי זירוזין ואין וכו' נמתק מלא ואין וכ"ב הן כ"ל מ"מ: **ד)** ד"ה נדרי הבאי וכו' אי נמי מייתי ליה דין זה הכא כ"ל: **ה)** **באי"ד** הג"ה וכמו כן וכו' אבל בסבור הייתי הייתי בלבי כשעשיתי הנדר כ"ל ר"ב ועיו"ש בפי' הרא"ש על המשנה: **ו)** ד"ה ואם היו פקחין מגלחין זה את זה וכו' ואפ"ה יגלח נמי ידי שני נדרים כ"ל:

הגהות התוספות

1. ל"ל שחיר בכולן. 2. תיבות "ה"ן נדרי זירוזין אי" נמתקות. וכ"ל ולוקה אומר קונם כו'. 3. ל"ל ואין לריכין עוד שאלה ולמ"ד לריכין הייתי מדרבנן. 4. תיבת פי' נמתק. 5. ל"ל הייתי בלבי. 6. ל"ל כי אמר. 7. תיבת בעצמו נמתק, וכ"ל חייב עצמו. 8. ל"ל וכי אמר ועלי לגלח חייב עצמו לגלח מזיר אחר כו'. 9. ל"ל ומהשתא. 10. ל"ל ועוד. ותיבת ועתה נמתק. 11. ל"ל ואני מזיר. 12. ל"ל שנפטר. 13. תיבת נמי נמתק. 14. תיבות בלא אחר נמתק. 15. ל"ל דאפלגא. 16. ל"ל ומגלחת. 17. ל"ל שכן.

פי' הרא"ש (המשך)

בשעה שנדר הוי טעמא משום דאין פיו ולבו שוין דאדעתא דאונס לא נדר. במתני' נמי בשעה שקיבל עליו נזירות לא היה בדעתו לאסור עצמו ביין כי אם שאר דברים ולא היה פיו ולבו שוין הלכך לרבנן לא בעי שאלה ואע"ג דאי הוה אמר בהדיא חוץ מן היין דהוי נזיר הכי מילי היכא דלא אנוס בקבלת יין אבל הכא דמחמת אונס אינו מקבל עליו יין לא הוי נזיר כלל ובשם ר' יצחק מצאתי דמתני' מיירי כשקבל עליו נזירות סתם והיה דעתו לכל דין נזירות ואירע לו מקרה או חולה שצריך לשתות יין או שהוצרך ליטמא למתים ועתה הוא אומר יודע אני שהנזיר אסור ביין אבל הייתי סבור שאפילו היה בדעתי להיות נזיר בכל ענין היו חכמים מתירים לי מחמת האונס כ"ש דדין הוא שיתירו לי כי ודאי לדעת אלו האונסים לא קבלתי עלי וכ"ל שצריך להוסיף על דבריו דאכתי לא דמי לגמרי לנדרי אונסים דהתם אימא דהאונס קודם שחל הנדר הלכך יש לפרש דהכא מיירי

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

לא וקדש לי אשה סתם. אלא פירש לו באיזו עיר ואיזו אשה: **חזקה שליח עושה שליחותו.** והלך וקידש לו אשה וכיון שלא פירש לו מי מייניהו קדיש ליה ולא ידע איזו קידש לו ואי הדר אותו האיש ונסיב איתתא דלמא זו היא אמה או בתה או אחותה של אותה האשה שקידש לו שלוחו והן כולן אסורות לו כדאמר

סתם ג) (קדושין דף עו) המקדש את אשה אוסר עליו שבע עריות: **קן ספומה.** אחד מחייבי קינין כגון הזב והזבה יולדת ומצורע שהפרישו להן שתי תורין או שני בני יונה ועדיין לא קרבו להן שם איזו לחטאת ואיזו לעולה ופרח גוזל אחד מהן לאויר העולם **א)** או שפרחה לבין חטאות המתות כגון שהיו שם ב)מה' חטאות המתות כגון חטאת שביקרו בעליה כו' ד) ונתערבה ביניהן ואין ידוע איזו היא דאין לה שום תקנה: **יקח גוזל לשני.** ואח"כ יפרים אחד לחטאת ואחד לעולה: (גליון להכי קאמר בין חטאות המתות דאילו נתערבה בין חטאות חיות והכי חטאות דידיה מינהו מצי למיסב חד מייניהו ועביד ליה זוג להאי והא דלא נתערב הוה ג)קריב לה עולה): **ואילו קן מפורשם.** שפרח אחד מהן ואיזו ידוע איזו ג) היא אין לו תקנה לפי שאין יודע איזו לחטאת ואיזו לעולה ד) ואע"ג דפירש כיון דלא הוי תרוייהו קמיה לית בהו היכרא דלא ידע אי האי שני הוי חטאת או עולה: **ואילו שאר קינין דעלמא מתקנן ואמאי לימא.** לכל מאן דמייתי קינין היינו האי דפרח לפלוני אתמול ונמצא מתכפר בקרבן חבירו דהא אמרת שהוא אסור בכל הנשים שבעולם: **אמר ליה אמינא לך אגא אשה דלא ניידא.** דכל כבודה בת מלך פנימה והואיל דקביעה הוה ליה כמחלה על מחלה ואסור ואת מותבת לי מאיסורא דנייד דאיכא למימר דאתם בדין הוא דלישתרו משום דאית בה טעמא דכל דפרים מרובא דהיתירא פרים: **וכי אימא גבי אשה נמי אימור.** האי בעל שאכתיה דהיא איתתא בשוקא דנייחא ולישתרי בה דכל דפרים מרובא פרים אכתי לא דמי דאילו איתתא הדרא לגיותותא כיון דעיילא לביתה הויא לה קבועה אבל גבי קן לעולה הויא לה איסורא דניידא: **ומודה ר' יוחנן באשה שאין לה בת כו' ולא אחות.** פנויה ואע"פ ה) וכו' דלאחר מכן הויא לה חדא מהני קרובותיה פנויה כיון דבזמן שנילת זה שלוחו היתה האחת נשואה והאחת פנויה ובא זה ו) וקידש את הפנויה אין חוששין לומר שמא שלוחו בא לכאן וקידש את אחותה לאחר שנתגרשה ונמצא זה פוגע באחותה ויש בו משום איסור שתי אחיות דאסמא דמילתא כי משוי אינש שליח במילתא דקיימא קמיה בלא איסורא אבל במלתא דלא קיימא קמיה כגון זו דבהיא שעתא דקא משוי שליח להאי הוה מינסבא לגברא לא משוי אינש שליח: **בשלמא בארש.** להכי מגלח את הראשון ז)דזה קאים קמיה האיך מזיר קדמאה ואיכא למימר דהואיל וקאים קמיה מיחייב בקרבן מגלחתא(ג): **אלא קדמאה.** אמאי מגלח את השני והא בהיא שעתא לא הוה האי מזיר קמיה ואת הוא דאמרת ח)מילתא דלא קאים קמיה לאינש לא מסיק אדעתיה לקבולי עילויה ט)ואמאי אמרת דמגלחים זה את זה: הכי

מספק י) ומשני כי משוי אינש שליח במילתיה דאיהו מצי עביד וכו' פי' ודאי דעת האדם אפילו במידי דלא קאי קמיה והלכך הראשון נפטר בגילוח השני אבל שליחותא ט) (בעמ') ¹³דלא מצי אינש משוי שליח אלא במילתיה דמצי עביד נפשיה בשעה שעושה שליח דהא נסיבי¹⁴ לא מצי לשוויה שליח לקדש לו אף כשתגרש ואף קדשה¹⁵ השליח אינה מקודשת ואם תאמר דהא מעשים בכל יום שהאשה אומרת לחבירתה לושי לי קמח והפרישי חלה בעבורי וגם תלמידים של בית רבן אומרים כן ואין נעשה שליח בדבר הזה הא בשעה שעושה אותה שליחות לא היתה יכולה בעצמה להפרים חלה מקמח זה שאינו בר חיובא שאין מפרישין חלה מקמח ואומר רבינו תם דיש בידה להביא עיסה מגולגלת ואומר עיסה זו תהא חלה על קמח לכשיהיה גילוח ודברים שבידה קיימים דאין זה דבר שלא בא לעולם כיון[16] שבידה לגוש וגלגל העיסה קרוי שפיר בא לעולם כיון שבידה לעשות כדאמר פרק האומר לחבירו (קדושין דף סב:) פירות ערוגה זו תלושה יהא תרומה על פירות ערוגה זו מחוברת לכשיתלשו ונתלשו דבריו קיימין דכל שבידו לעשות לאו כממוסר מעשה דמי ובידו לתולשם ומכל מקום בהאי טעמא לחודא לא סגי לן למימר דמצי למיעבד שליח כאן כיון דבידו לגוש וגלגל (יבמות דף נב.) האומר לחבירו כתוב גט לאלמנתי לכשאכנסנה אגרשנה הרי זה גט מפני שבידו לגרשה מיהא[17] אם ירלה ובעי האם ליבמתו מהו ומאי קא מיבעיא ליה והא בידו לבא עליה ולגרשה אלא ולאי כיון דהשתא לא מצי משוי שליח כיון דמחוסר מעשה לבא עליה הכא נמי כיון דהשתא איהו לא מצי להפרים אינו קרוי בידו מה שבידו לגוש וגלגל לענין זה שיכול לעשות שליח כיון דמחוסר ליסה וגילגול: טעמא

בנה ואע"פ שהיתה לה אחות והיתה נשואה בשעה שמנה את שלוחו לקדש לו אשה ונתגרשה לאלתר לאחר מיגוי השליחות מותרת היא ולא חיישינן שמא קדשה שלוחו אחר שנתגרשה: **במילתא דלא קיימא קמיה לא משוי אינש שליח** וקס"ד דמקשה [מתני'] דלא מסיק אינש אדעתא למנותו שלוח למה שאין בידו לעשות עתה הלכך לא הוי שלוחו לקדש לו אותה אשה שנתגרשה אחר מיגוי השליחות ואם קידשה לו אינה מקודשת ומותר בקרובותיה אבל אם פירש בפירוש שעשאו שליח אפילו לנשים שהן עתה אסורות אם יהיו מותרות הוי שלוחו לפי מאי דס"ד השתא: **בשלמא בתראה** שאמר ואני ועלי לגלח נזיר **איכא קדמאה קמיה** (שהם ניכר) [שכבר] נזר בנזירות ויכול השני לפוטרו **אלא קדמאה** בשעה שקיבל עליו לגלח נזיר **אבתי לא** נזר השני והיאך נאמר שדעתו היה לפוטרו אם יקבל עליו נזירות הא לא מסיק אינש אדעתיה

אסור בכל הנשים שבעולם. ומ"ת **אסור** בכל הנשים שבעולם. ומ"ת וכ"ע יאסרו ליה נשים דשמא זאת היא שנתקדשה ע"י שליח ולר"ת[1] דהנשים נאמנות לומר לא נתקדשתי תינח גדולות קטנות שאינן יודעות אם אביהם קבל עבורן קדושין[2] מאי איכא למימר וכבר מת אביה וי"ל דמלתורייתא אפילו הוא שרי ליתא לחזלין בתר רובא [מלומר] מקרובות[3] המקודשת היא ואינו אלא קנסא בעלמא שעשה שליח סתם ולא פירש לו קדש לפלונית ולדידיה קנסו ולאחריני לא קנסו [וא"ת] ואיהו איסורא דאורייתא דהויא ליה קבוע וכל קבוע כמחלה על מחלה דמי וי"ל דלא אמרינן קבוע כמחלה דמי אלא כשהאיסור ניכר לעצמו וההיתר ניכר לעצמו אבל כשאין האיסור ניכר לעצמו

לא אמרינן קבוע ה):

קן סתומה. דזב וזבה ויולדת שמביאין חטאת הטוף ועולת הטוף וסתומה פירוש זב וזבה[4] שהבעלים לא פירשו בשעת לקיחת בעלים איזהו לעולה[5] ומש"ה נקט סתומה ו) דאי מפורשת היה צריך להאריך ולפרש איזהו פרח העולה [או] החטאת ולהכי קילר בלשונו ואמר דפרח אחד מהם: **ואילו שאר קינין בעלמא מתקנן ואמאי לימא כל חדא וחדא הוא.** [דלמא][6] אותו שפרח כלומר והוקבע כבר לראוכן ואין יאת שמעון בו ידי חובתו וא"ת והא כבר פירשו דלעולמא לא קנסו ויש לומר דמשמע ליה דשאר קינין דעלמא אפי' לראוכן מיתקן אם יצטרך לקן אחד [לזיבה אחרת] אמאי הא קנסו לדידיה ה"ג יקנסוהו אלא שמר קיניה ולומר שזה פרח מקן ראשון והוקבע לזיבות ראשון:

אשה דלא ניידא. ונהי דלא קבוע לגמרי כדפ"ל מ"מ דמיא קצת לקבוע ויש להתמיר: **בשוקא** אשכח וקדיש. ⁸ כלומר היכא דמצא אותה בשוקא היה לו לומר שיוכל לקדשה דלא קביעה הויא וא"כ לא הוה[7] קבוע: **התם** הדרא לניחותא. ודמי לקבוע: **באשה** שאין לה בת כו'. פי' כגון ו) [שמנאו] שליח בר"ח ניסן

אלא כל[8] קרובותיה שראויה רחל זו לאסור מקדושיה הוו נשואות בר"ח ניסן כשעשהו שליח ואע"פ שנתגרשו קודם יום הקדושין מותרת רחל זו למשלח כדמפרש טעמא דמשום דקאמר הויין נסיבן: **כי**[9] **משוי אינש שליח במילתיה דקיימא קמיה.** כלומר [אין] דעתו שיקדש לו אשה שנתגרשה אחרי כן הלכך אפילו אם קידש אחת מקרובותיה של רחל לא נאסרה רחל בקידושין[10] שהוא ב) עשאו שליח לכך לא חלו קדושי קרובי[11] רחל והשתא קס"ל דאין דעת האדם אלא במידי דקאי קמיה לכך פריך אמתני'[12] בשלמא ג) מתני' בתראה איכא קדמאה קמיה שנדר כבר ואיכא למימר דדעתיה עליה ולכך פוטר עצמו בקרבנות הראשון אלא קדמאה מי איכא בתראה כשנדר הראשון וא"כ לא היה בדעתו עליו להביא קרבנות ואין יפטר מנדרו בהבאת קרבנותיו של שני: **מ"ט.** כלומר היכי דמי אלא היה לה אחות ועתה יש לה ומן הדין הוה ליה לומר היכי דמי אלא משום דלשון מזיר משומה ויש ליישב הלשון דמאי טעמא דלעולם הוה ידע שפיר דמייני כגון דנסיבן לגברי מכל מקום עתה שנתגרשו יש לנו לספק ולאסור

לי קמח והפרישי חלה בעבורי וגם תלמידים של בית רבן אומרים כן ואין נעשה שליח בדבר הזה הא בשעה שעושה אותה שליחות לא היתה יכולה בעצמה להפרים חלה מקמח זה שאינו בר חיובא שאין מפרישין חלה מקמח ואומר רבינו תם דיש בידה להביא עיסה מגולגלת ואומר עיסה זו תהא חלה על קמח לכשיהיה גילוח ודברים שבידה קיימים דאין זה דבר שלא בא לעולם כיון[16] שבידה לגוש וגלגל העיסה קרוי שפיר בא לעולם כיון שבידה לעשות כדאמר פרק האומר לחבירו (קדושין דף סב:) פירות ערוגה זו תלושה יהא תרומה על פירות ערוגה זו מחוברת לכשיתלשו ונתלשו דבריו קיימין דכל שבידו לעשות לאו כממוסר מעשה דמי ובידו לתולשם ומכל מקום בהאי טעמא לחודא לא סגי לן למימר דמצי למיעבד שליח כאן כיון דבידו לגוש וגלגל (יבמות דף נב.) האומר לחבירו כתוב גט לאלמנתי לכשאכנסנה אגרשנה הרי זה גט מפני שבידו לגרשה מיהא[17] אם ירלה ובעי האם ליבמתו מהו ומאי קא מיבעיא ליה והא בידו לבא עליה ולגרשה אלא ולאי כיון דהשתא לא מצי משוי שליח כיון דמחוסר מעשה לבא עליה הכא נמי כיון דהשתא איהו לא מצי להפרים אינו קרוי בידו מה שבידו לגוש וגלגל לענין זה שיכול לעשות שליח כיון דמחוסר ליסה וגילגול:

יב א מתי' פ"ט מהלכות אישות הלכה ו סמג עשין מח טור ש"ע אה"ע סימן לה סעיף יא:

יג ב מתי' פ"ט מהלכות פסולי מוקדשין הל' ג: **יד** ג מתי' פ"ט מהלכות אישות ה"ו סמג עשין מח טור ש"ע אה"ע סימן לה סעיף יא [ובהרי"ף פ"ג דקדושין דף לז ע"א וכרא"ש שם סימן יח]:

נוסחת הריב"ן

א) מאותן תמנ: ב) קרי: ג) לשני: ד) לעולה הס"ד ואמ"כ מה"ד ואלו: ה) ואע"פ שנאחר מיכן הוא לה אחות פנויה כיון כו': ו) המשלח: ז) דהוה: ח) דממילתא: ט) אלא אמאי קא אמרת כו' זא"ז הס"ד ומ"ה דהכי קאמר:

הגהות התוספות

1. צ"ל ות"מ. אי צ"ל ולר"ת דמפרש כו'. 2. צ"ל וכבר מת אביה מאי איכא למימר. ותיובתא וכבר מת אביה שאמ"כ נמקק. 3. צ"ל דלאו מקרובות כו', ותיובתא מלומר נמקק. 4. תיובתא זב וזבה נמקק. 5. צ"ל איזהו לחטאת ואיזהו לעולה. 6. צ"ל דלמא האי חוט. 7. צ"ל לא דמי לקבוע. 8. צ"ל וכל. ותיובתא אלא נמקק. 9. צ"ל וכו. ואינו דיבור בפנ"ע אלא המשך אחד לדיבור שלפניו. 10. צ"ל בקידושין אלו. 11. בס"א קרובת. 12. צ"ל ממתני'. 13. צ"ל אבל שליחותא שאני דלא כו'. 14. צ"ל והכא היין דנסיבן. 15. צ"ל אם קדשה. 16. צ"ל דכיון. 17. צ"ל מהשתא.

פי' הרא"ש (המשך)

דרוב כל הנשים אסורות עליו משום ספק קורבה השתא נמי נאסרות כל הנשים כיון שהאוסר קבוע אע"פ שאין הנאסר קבוע: **ואת אמרת לי איכורא** דנייד הנוף הפורה הוא גד בעולם וכיון דלא הוי קבוע אין לו כח לאסור דבטל הוא ברוב קנין שבעולם אבל אי הוי קבוע חשבינן כאילו חצי קנין שבעולם אסורים כדחשבינן האשה המקודשת כאילו קדש חצי הנשים שבעולם וכי **תימא הבא נמי דנייד דאיכר בשוקא אשכח וקדיש** דחזמרא יתירא היא לאסור כל הנשים שבעולם והיה לנו לתלות שמא בשעה שקדשה לא היתה קבועה ולא היתה כחצי הנשים שבעולם **הדרה לניחותא** אחר שקדשה וכיון דקבועה היא השתא חשובה כחצי הנשים אבל עוף אין לו קביעות אפילו כשחוזר לקנו דתדיר נודד ממקומו ופרח מקן לקן ואין לו קביעות מקום: **שאין לה לא בת** דניחוש לחמות **וגם לא בת** דניחוש **לא בת בן** דניחוש לאם חמיו ואם חמותו **ולא אם** דניחוש לבת אשתו **וגם לא אם אם ולא אם אב** דניחוש לבת בתה ולבת

יג ב מתי' פ"ט מהלכות אישות הלכה ו סמג עשין מח טור ש"ע אה"ע סימן לה סעיף יא:

יד ג מתי' פ"ט מהלכות פסולי מוקדשין הל' ג: **יד** ג מתי' פ"ט מהלכות אישות ה"ו סמג עשין מח טור ש"ע אה"ע סימן לה סעיף יא [ובהרי"ף פ"ג דקדושין דף לז ע"א וכרא"ש שם סימן יח]:

הגהות הב"ח

(א) גמ' אשה סתם ומת השליח אסור בכל הנשים: (ב) שם הוה נסיבא לגברא כי משוי: (ג) רש"י ד"ה בשלמא בתרא הד"ל עם ד"ה אלא וכו' זה אלא הכי קאמר כל"ל והד"ל:

גליון הש"ם

תוס' ד"ה בשוקא אשכח וכו' בלומר. עי' כתובות דף טו ע"א תוס' ד"ה דלמא אלא: **ד"ה** מ"ש וכו' **מדאמר** פרק ר"ג. קשה לי כיון דקנסו דבילו ליישם אם כן עדיין קשה הא הוא בעצמו יכול לגרשה עתה לכשתמיתם אלא הוי דבר שלא בא לעולם וא"כ מלי משוי שליח כמו בחלה וא"ע:

הגהות מהר"ב רגשבורג

א) רש"י ד"ה קן סתומה וכו' **אם** שפרחה לבין חטאות המתות ב"כ עיין לקמן דף כא ע"ב רש"י ד"ה והייט עטמא וכו' ובשער המלך פ"ד הלכה מ' מהל' פהמ"ק: **ב)** תוס' ד"ה כי משוי וכו' בקדושין שהוא לא עשאו שליח לכך ולא כ"ל: **ג)** **בא"ד** לכך פריך אמתני' בשלמא מתני' נמקק אלא מתני':

מוסף רש"י

אסור בכל הנשים שבעולם. שמא זו קרובת אחותם שקדש לו שלוחו היא, אלא אם כן חזר שלוחו לומר לו פלונית קדשתי לך, אז לא קדשתי לך שוס אשה (גיטין סד.). **חזקה שליח עושה שלידחותו.** כל השלוחין עושין שליחותן ומחקיצין לו ככך, מאחר שנתרצו בשליחותן (חולין יב.).

פי' הרא"ש

כגון שאמר הריני נזיר לזמן ידוע שאז יתחיל נזירותי וקודם הגעת הזמן אירע לו אונס: **אסור בכל הנשים שבעולם** דשמא קדש שלוחו אחת מקרובותיה: **קן סתומה** שלא פירש איזו לעולה ואיזו לחטאת או **שפרח** לבין חטאות המתות כגון שמתו בעליהן או נתכפרו באחרות דהלכה למשה מסיני שימותו וה"ה דהוה מצי למתני קן מפורשת כגון שפירש איזו לעולה ואיזו לחטאת אלא שהיה צריך לפרש ובלבד שיכיר הנשארת אם היא חטאת או עולה דאם אינו מכירה אינו יכול ליקח לה זוג דאינה ראויה להקרבה שהעולה נעשית למעלה והחטאת למטה ולא רצה להאריך ותנא קן סתומה וגם אורחא דמלתא שאינו מכיר אם עולה אם חטאת כשנאבד זוגה אלא נקיל להכירם א"נ נקט קן סתומה משום סיפא פרח לבין הקרבנות פסול ופוסל א' כנגדו ואם היה מפורש היה פוסל שנים ועשר: **ואילו שאר קינין דעלמא מתקנין** ולא פסלינן כל קינין שבעולם דדלמא זו שפרחה היא אחת מהן ונמצא מתכפר בקרבן חבירו: **אמינא לך איסור דיניה** דבשעה שקודשה השליח היתה נחה וקבועה בביתה הלכך היתה חשובה בין כל הנשים שבעולם כמחצה על מחצה ואילו עשאו שליח לקדש לו נשים הרבה וקידש חצי הנשים שבעולם היו נאסרות כל הנשים משום ספק קרובות אפילו אי נידי משום

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות